

Stokke kommune

Handlingsprogram 2009-2012 Økonomiplan 2009-2012 Budsjett 2009

Vedtatt 15.12.2008

Innhold:

1. INNLEDNING.....	3
2. ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	6
3. TOPPLEDELSE OG STAB.....	14
4. GRUNNSKOLE.....	19
5. FAMILIE OG OPPVEKST.....	23
6. NAV.....	29
7. PLEIE, OMSORG OG REHABILITERING.....	32
8. ENGVEIEN-SENTERET	37
9. TILTAK FOR FUNKSJONSHEMMEDE.....	39
10. BARNEHAGER.....	43
11. KULTUR	48
12. AREALPLAN OG BYGGESAK	53
13. EIENDOM OG KOMMUNALTEKNIKK.....	56
14. ØKONOMIPLAN OG BUDSJETT - SAMLET.....	65
HOVEDOVERSIKT 2009-2012	65
INVESTERINGER 2009-2012.....	66
15. PRISER FOR KOMMUNALE TJENESTER 2009.....	69
16. ØKONOMISKE OVERSIKTER (§12).....	71

1. Innledning

Handlingsprogrammet utarbeides i henhold til Plan- og bygningslovens § 20-1 og omfatter kommuneplanens kortsiktig del med utfordringer, målsettinger og beskrivelse av tiltak.

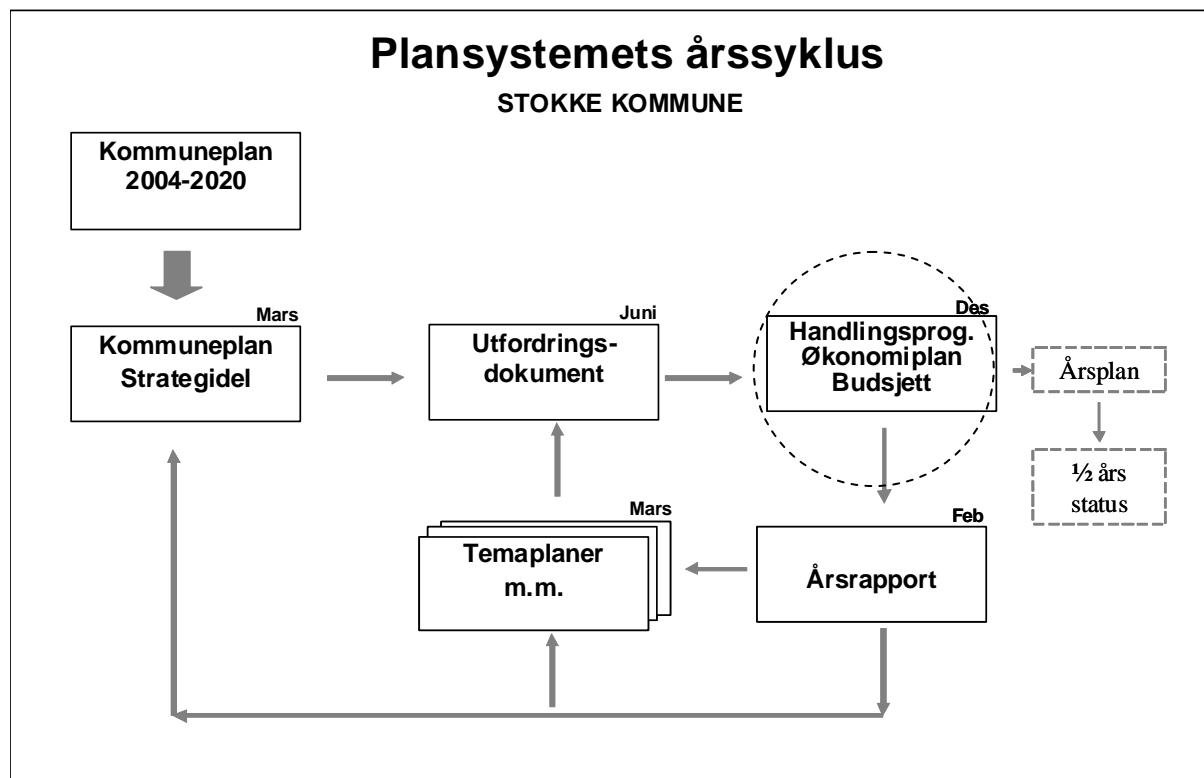
Økonomiplanen utarbeides i henhold kommunelovens § 44 og gir en økonomisk oversikt over sannsynlige inntekter, utgifter og nye drifts- og investeringsoppgaver den kommende 4-årsperioden.

Årsbudsjettet utarbeides i henhold til kommunelovens § 45. Det første året i økonomiplanperioden er identisk med årsbudsjettet.

Handlingsprogrammet, økonomiplanen og årsbudsjettet er tre integrerte planer for kommunens virksomhet den kommende 4-årsperioden.

Til grunn for dette sammensatte plandokumentet ligger Utfordringsdokumentet 2009-2012 rullert våren 2008. Utfordringsdokumentet oppsummerer de viktigste utfordringene i:

- Kommuneplanen 2004-2020 og kommuneplanens strategidokument sist rullert i 2006
- Årsrapportens resultatvurdering for 2007
- Virksomhetenes temaplaner, SOFT-analyser med mer
- Økonomiske forutsetninger

Rådmannen legger frem et forslag til budsjett 2009 og handlingsprogram og økonomiplan 2009 – 2012 med omfattende kostnadskutt og driftsreduksjoner.

Stokke kommune fikk en relativ god inntektsvekst i 2009, men denne er dessverre ikke tilstrekkelig til å opprettholde kommunens drift på samme nivå som i 2008. Utgifter til lønn og pensjoner har økt betraktelig og helårseffekt av tidligere vedtak får full virkning.

Totalt må Stokke kommune redusere driftsrammen med inntil 22 millioner kroner de neste 4 årene. Allerede i 2009 må driftsutgiftene reduseres med 18,3 millioner kroner. Å gjennomføre så store driftsreduksjoner er en stor utfordring og alle tjenestoområder blir berørt.

Finansmarkedet har hatt en negativ utvikling i 2008. Det forventes et underskudd i regnskapet for 2008 som følge av dette. Rådmannen foreslår at underskudd for 2008 søkes dekket over inntil ti år, slik at den kommunale tjenesteproduksjon kan opprettholdes på et forsvarlig nivå.

Det er ikke rom for store nye investeringer. Generelt kan man si at en investering på 1 mill gir 100.000 i driftsutgifter. Planer om bygging av nye skoler og nytt sykehjem/ bemannede omsorgsboliger må etter rådmannens vurdering utsettes til økonomien tillater økte driftsutgifter. Investeringer som tidligere år er innarbeidet i økonomiplanen gjennomføres som planlagt.

Handlingsprogrammet består av prioriterte mål og tiltak som skal gjennomføres i kommende 4-års periode. Handlingsprogrammet omfatter mål og tiltak som kan gjennomføres innenfor virksomhetenes basisbudsjett, eller ved nye midler i økonomiplan og budsjett. I perioden 2009-2012 er det få nye tiltak, men en del oppgaver er videreført fra forrige planperiode.

- Kommunens internettsider fornyes og får samme design som øvrige kommuner i regionen i 2009.
- ”Alle” innbyggere kan få tilgang til bredbånd.
- Revisjon av kommuneplanen for 2009-2020 ferdig i 2009.
- Internt servicekontor i rådhuset kommer i drift i 2009.
- NAV-kontor for Stokke starter opp i 2009.
- Framtidig skolestruktur vedtas i 2009.
- I 2010 skal 2. hver elev i grunnskolen kunne disponere en PC.
- Det skal boettes 35 nye flyktninger (pluss familiegjenforeninger) i 2009 og 2010.
- Ordningen med gjeldsrådgiving evalueres i 2009.
- Innen 2011 skal det reguleres 14,6 km gang- og sykkelvei.
- Gang- og sykkelvei bygges på strekningene
  - Storevar – Sandsje 2010
  - Sandsje – Hvalsåsen 2010 (St.vegvesen)
  - Dalen – Andebu 2011
- Brannsikring (sprinkelanlegg) av omsorgsboliger blir ferdig i 2009.
- Avløp og bredbånd Dalen -Arnadal ferdig i 2010-2011.

Hovedtrekk i økonomiplanen 2009–2012 og budsjett 2009

- Det benyttes 16 mill. kr av bufferfond i budsjett 2009.
- Det er innarbeidet driftsforbedringer på 18 mill. kr i 2009.
- Flere viktige tiltak er satt under strek i perioden.
- Investeringene har en lånegrad på 98 % i budsjett 2009 og 83 % totalt i økonomiplanperioden
- Rente- og avdragsutgiftene (netto) holdes stabile i økonomiplanperioden.
- Det er avsatt 0,8 mill kr i driftsbudsjettet til uforutsette utgifter.

- Målsetning fra økonomiplan 2007-2010 om 1,5 % driftsresultat vil ikke nås.
- Forventet regnskapsmessig underskudd i 2008 dekkes inn over 10 år.
- Det er forutsatt (kommunestyrets vedtak) at ytterligere driftsreduksjoner på 1 mill. i 2009 tilføres budsjettposten for uforutsette utgifter. Reduksjonen videreføres med 2 mill. de påfølgende årene i planperioden.

*Stokke kommunestyre
15. 2008*

Dette dokumentet er oppdatert i henhold til kommunestyrets vedtak i sak 90/08 den 15. des. 2009. Kommunestyrets vedtak (15.12.09) om ytterligere 1mill./2 mill. i driftsreduksjoner er imidlertid ikke fordelt på virksomhetene i dette dokumentet. Se kommunestyresak 01/09 av 9. februar 2009.

Korrigerings:

Tabellen "Investeringer" på s. 66 skal rettes til følgende:

Tjeneste		2009	2010	2011	2012	Full	50%	Uten
3340	G/S vei Dalen – Gravdal			7000	7000		X	

Denne rettelsen medfører også noen justeringer i andre tabeller, blant annet på side 12: "Mva investeringer".

2. Økonomiske forutsetninger

Frie inntekter (skatt og rammetilskudd)

Statsbudsjettets vekstanslag ligger til grunn for budsjettet i 2009. Kommunens beregning av skatt og rammetilskudd er basert på en prognosemodell fra KS. Kommunen har de siste årene hatt sterkere befolkningsvekst enn gjennomsnittet for Vestfold, og mottar derfor veksttilskudd på 0,3 mill kr i rammetilskuddet for 2009. Deflatoren for 2009 er i statsbudsjettet anslått til å bli 4,5 %. Denne er sammensatt av en årslønnsvekst på 5,0 % og prisvekst på vare- og tjenestekjøp anslått til 3,6 %.

Rammetilskuddet tildeles etter offentlig statistikk der andelen av innbyggere i forskjellige aldersgrupper veier tyngst. Kriterier i inntektssystemet er bl.a. andelen skilte og separerte, arbeidsledige, dødelighet, aleneboende over 67 år, andel fremmedkulturelle, reisetider og andel spredt bosetning. Nytt inntektssystem som gjelder fra 2009 gir Stokke kommune et veksttilskudd og en inntektsgarantioverføring (INGAR) som følge av sterkere befolkningsvekst og lavere inntektsvekst enn gjennomsnittet. Tabellen under viser utviklingen i skatteinntekter og de største statstilskuddene i faste 2009-priser:

	2008	2009	2010	2011	2012
Skatteinntekter	195 358	213 705	213 705	213 705	213 705
Rammetilskudd inkl skjønn *	104 999	111 818	110 804	111 644	110 563
Refusjon ressurskrevende brukere	6 343	7 340	7 140	7 140	7 140
Refusjon for mva kompensasjon **	16 275	12 041	9 332	11 330	8 206
Skjønnsmidler barnehager ***	12 335	13 304	13 304	13 304	13 304
Integreringstilskudd ****	8 230	8 803	10 832	9 645	9 417
Kompensasjon renter/ avdrag	3 560	3 560	3 504	3 337	3 170
Vertskommunetilskudd (samlet)	5 488	11 208	11 208	11 208	11 208
Sum skatt og tilskudd	352 588	381 779	379 829	381 313	376 713
* Fra 2009 el psykiatrimidlene innlemmes i rammetilskuddet					
** Fra 2010 vil mva kompensasjonen (delvis) overføres investeringer i tråd med ny forskrift					
*** Inntektsføres på barnehageområdet					
**** Inntektsføres på Familie og oppvekst					

Andre inntekter

Alle inntekter som ikke reguleres i saksaker eller følger sentrale justeringssatser er økt med forventet deflator som er anslått til 4,5 % i 2009. Den økonomiske situasjonen tilsier at kommunen må utnytte inntekspotensialet i størst mulig grad, og det vedtas derfor at inntekter fra utleie av haller økes tilnærmet selvkost.

I kap 15 i dette dokumentet følger en oversikt over satser og priser.

Utgifter til lønn og pensjon

Lønnsveksten for 2009 er tillagt lønnsreserven og beregnet til 5 % fra 1.5.09. Lønnsreserven inneholder også en avsetning for å dekke helårsvirkning av det lokale lønnsoppgjøret i 2008. Helårsvirkningen av det sentrale lønnsoppgjøret i 2008 er innarbeidet i tallene for hver virksomhet med til sammen 18,9 mill kr. Dette, sammen med helårseffekten av det lokale lønnsoppgjøret i 2008, utgjør 23,4 mill kr i økte utgifter i 2009.

Arbeidsgivers pensjonspremie (SKP) er satt til 10,05 %. I tråd med reglene for utjevning er det lagt inn premieavvik til utgift på 1,3 mill.kr.

Reguleringspremien har tidligere blitt belastet Stokke kommunes premiefond i Stokke kommunale pensjonskasse i alle år. Reguleringspremien er anslått til ca. 16 mill.kr for 2009 og premiefondet i pensjonskassen vil derfor ikke være tilstrekkelig til å dekke hele premien i 2009. Det er derfor innarbeidet en avsetning til denne utgiften med 4 mill kr.

Finansavkastning

Kommunestyret vedtok i juni 2008 ny finansstrategi for plassering av midler. Ved utgangen av september 2008 hadde porteføljen en verdi og sammensetning slik tabellen under viser:

	Markedsverdi	Prosent	Prosent av		
			total portefølje	Finans strategi	Max/min
	30.09.08				
Aksjer:					
Norge	19 584	31,40 %			
Utland	42 725	68,60 %			
Sum	62 309	100,00 %	24,60 %	30,00 %	20-40%
Rentebærende papirer					
Norge	142 130	74,40 %			
Utland	48 989	25,60 %			
Sum	191 119	100,00 %	75,40 %	70,00 %	60-80%
Totalt portefølje	253 428		100,00 %	100,00 %	

Finansstrategien som er vedtatt er beregnet å gi en samlet avkastning på 7,3 %, hvorav 4 % skal inntektsføres i drift og det øvrige benyttes til inflasjonsjustering og bufferfundsoppbygging. Bufferfondet er beregnet å være på 16,2 mill kr ved inngangen til 2009.

Situasjonen innen børs og finans i 2008 har gitt kommunen et tap på plasserte midler på rundt 30 mill kr (pr 23.10.08), og dette gir sammen med inntektsanslaget på 18,4 mill kr et forventet regnskapsmessig underskudd på ca 50 mill kr. Se eget avsnitt under.

Det ble i juni 2008 etablert en anleggspotefølje på 80 mill kr som gir stabil avkastning på ca 7 % i tre år fremover. Det er markedsverdien til enhver tid som avgjør størrelsen på tap eller avkastning, og som skal bokføres i kommunens regnskap. Dette er uavhengig av om kommunen har realisert (solgt ut/ endret sammensetning) eller ikke. Kommunen har pr oktober 2008 kun realisert avkastningen fra 2007. Finansstrategien vil bli fremmet som sak til kommunestyrets første møte i 2009.

I budsjettforslaget for 2009 er det budsjettert med avkastning fra plasserte midler til drift på 9,2 mill kr som utgjør 4 % av en forventet samlet portefølje på 230 mill kr.

Det er i budsjettforslaget lagt inn 1 mill kr i forventet avkastning fra Torp. Det er ikke lagt inn forventet avkastning fra Fossnes AS.

Fondsmidler

Tabellen under viser hvordan fondsmidlene vil utvikle seg med foreslått økonomiplan:

	Regnskap			Budsjett 2008	Økonomiplanen 2009 - 2012			
	2005	2006	2007		2009	2010	2011	2012
Disposisjonsfond 1.1	49,8	47,9	42,5	31,7	16,2	4,2	8,3	12,5
Avsetning til fond			2,0		4,0	4,1	4,2	4,3
Bruk av fond	-1,9	-5,4	-12,8	-15,5	-16,0			
Disposisjonsfond 31.12	47,9	42,5	31,7	16,2	4,2	8,3	12,5	16,8
Kapitalfond 1.1	192,8	192,1	189,2	190,5	190,5	193,8	197,2	200,7
Avsetning til fond	0,1	2,6	2,6		3,5	3,6	3,7	3,8
Bruk av fond	-0,8	-5,5	-1,3		-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Kapitalfond 31.12	192,1	189,2	190,5	190,5	193,8	197,2	200,7	204,3
Sum drift og kapital	240,0	231,7	222,2	206,7	198,0	205,5	213,2	221,1

Ved utgangen av 2012 vil fondene samlet være på samme størrelse som ved utgangen av 2007, men en større andel av dette vil utgjøre kapitalfond. Størrelsen på avsetning i 2009 – 2012 vil være avhengig av regnskapsresultatene det enkelte år (strykningsbestemmelsene). Avsetning til fond kan foretas etter at budsjettet inneholder dekning av tidligere års regnskapsmessig underskudd er dekket inn. Budsjettet innebærer at bufferfondet vil være tømt pr 31.12.09. Ved utgangen av 2012 vil dette være på 16,8 mill kr. Med gjeldende finansstrategi bør fondet utgjøre 2 -3 ganger årlig driftsavkastning og dette bør derfor bygges opp igjen til ca 25 mill kr. Hvor mye av finansavkastning som kan avsettes til fond vil avgjøres av størrelsen på underskuddet og hvilke inndekkingsprofil dette skal ha.

Inndekking av forventet regnskapsmessig underskudd fra 2008

Regnskapet for 2008 er forventet å gi et underskudd på ca 50 mill kr og dette påvirker i sterk grad rådmannens forslag til økonomiplan for 2009 – 2012.

Kommunelovens § 48 åpner for at regnskapsmessig underskudd kan fordeles på inntil 10 år. Søknad til departementet om fordeling av underskudd på 10 år kan sendes når endelig økonomiplan/ budsjettvedtak foreligger. Dersom underskuddet skulle vært dekket inn på tre år, ville dette betydd at driften måtte vært redusert med ytterligere ca 11 mill kr mer i 2009 enn det som foreligger i forslaget fra rådmannen.

Slik rådmannen vurderer det vil det få uforholdsmessig store samfunnsmessige konsekvenser dersom det skulle legges opp til en inndekking på tre år slik Kommunelovens § 48 tillater. Dette er også vurdert utifra en forventning om at finansmarkedet på ett eller annet tidspunkt vil ta seg opp igjen.

Rådmannen vurderer det slik at dersom kommunen mottar mer i frie inntekter enn forutsatt i økonomiplanen i de neste årene, eller at avkastningen tar seg opp igjen, er det viktig at dette går til dekning av underskudd og / eller bufferfondsavsetning. Driften må holdes på et minimumsnivå inntil kommunen har økonomisk bærekraft til å etablere nye driftstiltak eller foreta nye investeringer.

Bufferfondet som forventes å være på 16 mill kr ved utgangen av regnskapsåret 2008 foreslås disponert i sin helhet for å dekke merutgifter i driftsbudsjettet og inndekking av 1/10 del av underskudd fra 2008 i 2009. Bufferfondet vil dermed være disponert i sin helhet når regnskapet for 2009 gjøres opp.

Driftsreduksjoner i 2009 – 2012

I 2009 er det nødvendig å iverksette store driftsreduksjoner for å tilpasse driften til de økonomiske rammene. De reduksjoner og inntektsøkninger som er vedtatt i 2009-budsjettet er videreført med helårsvirkning for de påfølgende årene. Av de totale driftsreduksjonene er 18,3 mill kr definert med konkrete tiltak. I tillegg er de lagt inn et uspesifisert kutt på 1 mill kr med forventet helårsvirkning på 2 mill kr de neste årene i økonomiplanperioden. Tabellen under viser driftsreduksjoner pr virksomhetsområde og helårsvirkninger av disse påfølgende år.

Virksomhet	2009	2010	2011	2012
1.1 Toppleidelse og stab	-2 389	-2 882	-2 682	-2 482
1.2 Skoler	-4 881	-5 530	-5 730	-5 730
1.32 Familie og oppvekst	-1 105	-1 500	-1 500	-1 500
1.33 Nav	-410	-410	-410	-410
1.34 Pleie, omsorg og rehab	-1 963	-1 963	-1 963	-1 963
1.36 Tiltak funksjonshemmede	-890	-979	-979	-979
1.38 Engveien	-464	-464	-464	-464
1.4 Barnehager	-2 344	-2 834	-2 834	-2 834
1.5 Kultur	-1 286	-2 282	-2 282	-2 282
1.63 Arealplan og byggesak	-256	-256	-256	-256
1.61/1.65 Eiendom og komm.teknikk	-2 349	-2 654	-2 884	-3 024
Uspesifisert kutt (fordeling vedtas 9.2.09)	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum driftsforbedringer/ inntektsøkninger	-19 337	-23 754	-23 984	-23 924

Tiltak for å komme i balanse i budsjettet for 2009:

For å kunne legge frem et realistisk budsjett og en økonomiplan i balanse har det vært nødvendig å vurdere alle tiltak og inntektsmuligheter i tillegg til de driftsreduksjoner som ble vedtatt i forbindelse med budsjettet for 2008. Det er i budsjettet kun ett nytt tiltak som vedtas og dette er etablering av NAV-kontor (lovpålagt). De største driftsreduksjonene som er vedtatt er følgende (tilfeldig rekkefølge):

- Redusert overføring til kirken
- Bedriftshelsetjeneste kun til lovpålagte funksjoner
- Reduserte velferdsmidler til ansatte
- Kantinen på rådhuset legges ned
- Redusert tilbud tilrettelagt kulturtiltak
- Fritidstilbudet (Låven og magasinet) legges ned
- Selvkost på utleie av idrettshaller
- Redusert bemanning/ åpningstid biblioteket
- Bortfall av åpen barnehage Elverhøy og lekesenteret på Ekely
- Flere barn pr årsverk i barnehagene
- Redusert bruk av korttidsvikarer i barnehagene

- Redusert drift på aktivitetssenteret Kuben
  - Oppsigelse av plasser på Smiløkka
  - Gjennomgang av støttekontakt vedtak
  - Innføring av egenbetaling under 2G
  - Samordnet kjøkkendrift Engveien og Soletunet
  - Redusert bemanning hjemmehjelp og fysioterapitjeneste
  - Frivillighetssentralen må etableres uten utgifter for kommunen.
  - Ny organisering oppmålingstjenesten
  - Innføring av ”gjengs leie” i alle kommunale boliger
  - Bortfall overføring til idrettslag
  - Redusert brukerservice i virksomhetene (vedlikehold)
  - Energiøkonomisering i alle kommunale bygg og vurdere slukking av gatelys
  - Seniortiltakene bortfaller ved at ordningen stoppes
-
- Bruk av fond på til sammen 16 mill kr

Samlet innebærer driftsreduksjonene bortfall av tilsammen ca 21 årsverk . Dette kommer i tillegg til de 17 årsverk som ble tatt ut ifm tilleggsreduksjoner til budsjettet for 2008. Det ble foretatt store driftsreduksjoner i skolene i budsjettet for 2008 og det er derfor ikke foreslått ytterligere bemanningsreduksjon innenfor skoleområdet. Listen over er ikke uttømmende ifht de driftsreduksjoner som er vedtatt, men alle tiltak er spesifisert og kommentert under hver virksomhet i dette dokumentet.

St.Hans dagen opphører som fridag for alle ansatte i 2009. Dette gir ingen økonomisk effekt men likevel et bedret tilbud til brukerne og utvidet service overfor publikum.

Det er også vurdert å fjerne lønnet lunsjpause for alle ansatte, men dette er ikke gjort siden det juridisk ikke lar seg gjennomføre. Tiltaket ville hatt begrenset økonomisk effekt, men kunne gitt utvidet tjenestetilbud og arbeidseffektivitet.

Investeringer

Det er budsjettet med investeringer på til sammen 6,5 mill. kr i 2009.

En del prosjekt som er planlagt utført i 2008 vil bli forskjøvet til 2009. Nøyaktig hvor store beløp som overføres avhenger av fremdriften de siste månedene av 2008. Denne forskyvningen er forsøkt hensyn tatt ved beregning av vann- og avløpsavgiftene for 2009. Nedenfor følger en oversikt over de største prosjektene hvor det vil bli overført midler til 2009 budsjettet:

Prosjekt	Antatt beløp som overføres til 2009 (beløp i hele 1000 kr)
Erstatningsboliger(Eikelunden)	8 300
G/S-vei Dalen-Gravdal (oppstart 2010)	7 000
Oppgradering Industrigata	4 860
Boliger i hht. Boligplan	2 800
Avløpsanlegg sentrum øst	2 500
IT i skolen	2 090
Vannanlegg sentrum øst	1 800
Avløp Dalen-Fossnes	1 470
Vann Dalen-Fossnes	1 450
Barnehage sentrum syd	1 000
Fiberoptisk kabel Dalen-Fossnes (2010)	925
Vårnes renseanlegg- slam	900
Kabelføringsanlegg sentrum øst	580
Oppgradering vann	500

I tillegg til dette er det en rekke mindre prosjekter hvor finansieringen i 2008-budsjettet overføres til 2009 regnskapet. Endelig oversikt over hvor mye dette totalt sett vil utgjøre foreligger først når regnskapet for 2008 er ferdig.

For å redusere kommunens utgifter til renter og avdrag i økonomiplanperioden er investeringsbudsjettet lagt på et absolutt minimumsnivå i hele perioden. Det er også hensyn tatt at det er foretatt bemanningsreduksjoner på virksomhet eiendom som vil få konsekvenser for kommunens evne til å gjennomføre store investeringer fremover. Det er ikke funnet rom for å innarbeide investeringer som kan møte behovet for oppgraderinger og utbygging i skolesektoren, nye boliger til funksjonshemmede eller flere sykehjemsplasser.

De største investeringene i 2009 - 2012 innenfor ordinær sektor:

- Gang- og sykkelvei Storevahr – Sandsje
- Elev-PC'er til skolene
- Gang og sykkelvei Dalen – Gravdal
- Forskuttering av ny fylkesvei Dalen – Gryte (finansieres av fylkeskommunen)

Innenfor vann og avløp er de største investeringene i 2009 – 2012:

- Avløp Dalen – Fossnes
- Oppgraderinger innen vann og avløp (ulike prosjekter)
- Biologisk renseanlegg på Vårnes

Investeringer som er selvfinansierende (var-investeringer, boliginvesteringer med mer) skal gjøres til selvkost også når det gjelder renter og avdrag, slik at disse ikke skal belaste driften med økte finanskostnader. Investeringene er kommentert i kap 14.

Mva kompensasjon

Ny forskrift for bokføring av mva kompensasjon for investeringer gjøres gjelder fom 2010. Da kan 80 % av kompensasjonen inntektsføres i driften med en nedtrapping på 20 % hvert år til 2014 hvor all mva kompensasjon for investeringer skal føres til investeringsregnskapet. Kompensasjon for mva på driftsutgifter skal bokføres som nå, og berøres ikke av denne endringen. Det tar i gjennomsnitt 10 år før reduksjon i finansutgifter er større enn bortfall av mva kompensasjonen det året denne inntektsføres.

I budsjettet for 2009 er det budsjettert med mva fra investeringer på ca 3,9 mill kr. Dette er 4,6 mill kr mindre enn i budsjettet for 2008. Tabellen under viser bokført og budsjettert mva kompensasjon drift og investering i perioden 2006 - 2012

	Regnskap		Budsjett	Økonomiplan - budsjett			
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mva komp - drift	7 624	7 776	7 700	8 100	8 100	8 100	8 100
Mva komp - investeringer	10 035	6 667	8 575	3 941	1 232	3 230	106
Sum mva kompensasjon	17 659	14 443	16 275	12 041	9 332	11 330	8 206

Det er foretatt vesentlige forskyvninger og kutt av investeringsprosjekter i økonomiplanperioden. Besparelsen på renter og avdrag ved å redusere investeringsutgiftene dekker opp ca 0,8 mill kr av inntektsbortfallet, men mvakompensasjonsinntekten fra investeringer er likevel ca 0,5 mill kr for høy i budsjettet for 2009. Dette vil bli tatt hensyn til og justert i økonomirapporteringen.

Utvikling lånegjeld

Tabellen under viser utvikling i kommunens totale gjeld (inkl lån til videre utlån) i perioden 2008 - 2012:

	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012
Total lånegjeld pr 1.1 (inkl lån til videre utlån)	367 619	393 903	387 997	389 963	399 989
Avdrag	-12 489	-12 183	-12 089	-12 974	-13 489
Låneopptak	38 773	6 277	14 055	23 000	4 354
Total lånegjeld pr 31.12	393 903	387 997	389 963	399 989	390 854
Gjeld pr innbygger pr 1.1	37 372	36 387	36 572	37 512	36 655

Lån til videre utlån (startlån) utgjør 20,6 mill kr ved inngangen til 2008. Utviklingen i denne delen av låneporteføljen vil avhenge av antall lånesøknader og innvilget beløp i perioden. Disse lånene er inkludert i oversikten over.

Investeringene lånefinansieres i all hovedsak i alle årene 2009 – 2012. I 2010 og senere inngår mva kompensasjonen som en del av finansieringen og reduserer behovet for låneopptak tilsvarende. Lånefinansieringsgraden utgjør da ca 83 % sett hele økonomiplanperioden under ett.

For å unngå at driften belastes ytterligere med økte finanskostnader anbefaler rådmannen at kommunen tilpasser en øvre investeringsramme på 10-12 mill til ikke-selvfinansierende investeringer. Selvfinansierende investeringer er i denne sammenheng i hovedsak investeringer innenfor selvkostområdene (VAR) og investeringer i boliger til utleie. Også andre typer investeringer regnes som selvfinansierende dersom de gir besparelser eller inntektsøkninger i løpet av sin levetid som tilsvarer minimum investeringsbeløpet.

Investeringsplanen for 2009-2012 er redusert til et minimum for å unngå å øke gjelden ytterligere. Dette innebærer også at en rekke investeringsprosjekter er skjøvet ut i tid ifht tidligere planer.

Utvikling renter og avdrag:

Størrelsen på avdragene det enkelte år skal minimum gjenspeile den gjenværende levetiden på kommunens anleggsmidler.

Av kommunens totale låneportefølje er 91 % av lånene på flytende rente og 8 % på fastrenteavtaler. Rådmannen vil vurdere å knytte en større andel av lånene til fast rente avtaler når rentemarkedet stabiliserer seg eller når dette vurderes som mest lønnsomt. Nytt investeringslån for 2009 er kalkulert til en rente på ca 5,5%. Lånet vil bli etablert på det tidspunktet som er mest gunstig ifht renteutsiktene i markedet. Den likviditetsmessige situasjonen og fremdriften på investeringer vil få konsekvenser for hvor stor andel av lånet som opptas og tidspunktene for dette. Alle lån er beregnet ut ifra rentebetingelser pr oktober 2008. Styringsrenten er pr 1.11.08 på 4,75 % men snittrenten som kommunen betaler på sine flytende lån på samme tidspunkt ligger mer enn 2 % over dette. Det er lagt inn forventning om at rentemarkedet skal stabilisere seg og at styringsrenten skal ytterligere ned i 2009. Det er beregnet en snittrente på de flytende lånene på 5,7 %.

Avsetning til uforutsette utgifter

Det er satt av 1,8 mill kr til uforutsette utgifter i 2009.

Samlet oversikt over sentrale satser og forutsetninger

Område	Sats benyttet i budsjett 2009	Sats benyttet i budsjett 2008
Skatteøre	12,80	12,05
Snittrente	5,7 %	5,5 %
Lønnsvekst beregnet	5 %	5 %
Deflator	4,5 %	4,2 %
Pensjonspremie i SKP(arbeidsgiverandel)	10,05%	10%
Avkastning inntektsført i driftsregnskapet	4 %	6,6 %
Vekstanslag befolkningsutvikling (oppr)	1,2 %	1,1 %
Lånefinansierungsgrad (hele perioden)	83 %	86 %

3. Toppledelse og stab

Handlingsprogram - Toppledelse og stab

Grå tabellruter betyr at tiltaket er utenfor budsjettet/økonomiplanen.

Sykefravær og arbeidsmiljø

Sykefraværet skal reduseres fra 8,3 % i 2007 til 6,3 % i 2010.

Tiltak		2009	2010	2011	2012
1. Videreføre igangsatte tiltak (Inkl. arb.liv, trim på resept osv)	Mål	7,5 %	6,8 %	6,5 %	6,3
	Drift	0	0	0	0
2. Arb. miljøundersøkelse	Drift	Basis			
3. Arbeidslivets kulturseilas	Drift	Basis	Basis	Basis	Basis

IKT

Videreutvikling av IKT-løsninger

Tiltak		2009	2010	2011	2012
1 IKT løsninger i 12K	Mål	Ny webportal Nytt intranett			
	Drift	Basis			
	Mål	Tjenestenett			
	Drift	Basis	Basis	Basis	Basis
	Invest	492			
2. "På nett". 12K. Bredbånd til innbyggere og næringslivet.		Bredbånd til "alle"			
	Invest	*			
3. IKT-plan (revideres 2009). Oppgradering av fagsystemer m.m.	Invest.	250	250	250	250
4. Nytt økonomisystem inkl. fakturahåndtering og ekstern scanning av bilag	Drift	230	270	270	270
	Invest	600			
5. Web-basert sak/arkivsystem K2000	Drift	30			

* Kr. 225¹ finansiert i 2008

Næring

Stimulere til utvikling i næringsliv og sysselsetting

Tiltak		2009	2010	2011	2012
1. Gjennomføre tiltak i Stokke næringsforumn	Drift	50	50	50	50

Overordnet planlegging

Sørge for at kommunen har langsiktige utviklingsperspektiver					
Tiltak		2009	2010	2011	2012
1.	Revisjon av langsiktig kommuneplan.	Vedtatt plan			Planstrategi
	Drift	Basis			Basis
2.	Torp Kommunedelplan	Mål	Utredninger	Oppstart plan	Vedtatt plan
	Drift	Basis	200	100	
3.	Oppfølging av kommuneplanen - reguleringer og innløsninger	Drift	100	100	100
	Invest		1000	1000	1000

Kriseberedskap

Kommune skal ha en tilfredsstillende kriseberedskap					
Tiltak		2009	2010	2011	2012
1.	Kriseplanlegging	Mål	Kriseplaner i virksomhetene	Komplett kriseplan	
2.	Aggregat til IKT-utstyret	Invest	100		

Servicekontor

Etablere internt servicekontor og arkivløsning.					
Tiltak		2009	2010	2011	2012
1.	Videreutvikling av servicekontoret (internt)	Drift	Basis		
2.	Fjernarkivering IKA Kongsberg	Drift		200	200

Kirken

Overføring til Kirkelig fellesråd					
Tiltak		2009	2010	2011	2012
1.	Kirkegårdsarbeider 0,5 årsverk	Drift	130	190	190
	Stokke kirke utbedringer	Drift	Rep. orgel 200	Ringeanlegg 100	
	Energiøkonomisering – strømstyring	Drift	250	-30	-30
2.	Ungdomsarbeider 0,5 årsverk	Drift		180	180
3.	Nye maskiner	Drift	Traktor + gressklipper 450+140		Gressklipper. 150
4.	Parkeringsplass –Stokke kirke	Drift		Utvide 200	
5.	Tilskudd fra fellesrådet til menighetsrådene	Drift		HC wc i nytt Stokke menighetshus 50	

6.	Utvidelse Stokke krk.gård	Drift		Forprosjekt 100		
7.	Utvidelse av Vear arbeidskirke	Drift		1000		

Økonomiplan og budsjett – Toppledelse og stab

Utvikling i utgifter og inntekter for virksomheten:

1.1 Toppledelse/stab			Økonomiplan 2009-2012			
(i 1000 kr)	Regnskap 2007	Budsjett 2008*	Budsjett 2009	2010	2011	2012
Utgifter	45 115	38 592	39 357	38 059	38 659	38 459
Inntekter	2 340	2 013	2 013	2 013	2 013	2 013
Netto utgift	42 774	36 579	37 344	36 046	36 646	36 446

* Budsjett 1.tertial 2008

Endringer i basisbudsjett

Tjen.nr	1.1 Toppledelse og stab	2009	2010	2011	2012
1220	Kommune -og stortingsvalg	400	0	400	0
1000	Økte utgifter til kommunerevisjon og kontrollutv	10	10	10	10
1800	Økte utgifter AFP-ordning	1 141	1 141	1 141	1 141
1200	Sluttpakker løper ut	-200	-605	-605	-605
1200	Lønnsøkning 2008	850	850	850	850
3900	Lønnsøkning 2007 (kirken)	125	125	125	125
1200	Økte kostnader personforsikring	200	200	200	200
1000	Brukerråd mennesker med neds.funksjonsevne	-23	-23	-23	-23
1000	Diverse utgifter politikere	247	247	247	247
1000	Utgifter interkomm legevakt	140	140	140	140
1200	Kontingenter (KS, 12K, KF-info, Vois)	50	50	50	50
	Utgifter tilskudd trossamfunn	10	10	10	10
Flere	Tilbakeføring 1.tertial	204	204	204	204
	Sum økte utgifter	3 154	2 349	2 749	2 349

Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten

Tjen.nr	1.1 Toppledelse og stab	2009	2010	2011	2012
1200	Helårseffekt av kutt i 2008 (IKT)	-167	-167	-167	-167
1200	Effektivisering ny IKT drift	-135	-135	-135	-135
1200	Oppsigelse SOL - avtale	-30	-30	-30	-30
1200	50 % stilling kommunal fakturering	-125	-125	-125	-125
1200	100 % stilling red. ifm etablering servicetorg.		-450	-450	-450
1200	Reduksjon rekvisita, kopiering og annonsering	-50	-50	-50	-50
1000	Godtgjøring AMU (ansatte)	-45	-45	-45	-45
1200	70% stilling reduksjon bud	-205	-308	-308	-308

2651	Selvkost – hytta på Høk (red velferdsmidler)	-108	-108	-108	-108
1800	Reduserte velferdsmidler (julebord)	-50	-50	-50	-50
Flere	Bortfall seniortiltak	-54	-54	-54	-54
1200	Besparelse IKT (overførte rente/avdragsutgifter)	-1 000	-800	-600	-400
1200	Legge ned kantina - rådhuset	-170	-260	-260	-260
1800	BHT kun til lovpålagte	-50	-50	-50	-50
1000	Ikke økning godtgjøring politikere	-100	-100	-100	-100
3900	Redusert overføring til kirken	-200	-250	-250	-250
	Sum reduserte utgifter/ økte inntekter	-2 489-	-2 982-	-2 782-	-2 582-

Nye investeringer

Tjen.nr.	1.1 Toppledelse og stab	2009	2010	2011	2012
1200	12K tjenestenett	492			
1200	Egenkapitalinnskudd KLP	180	180	180	180
1200	IT-investeringer	250	250	250	250
	Sum nye investeringer	922	430	430	430

Budsjettkommentarer – Toppledelse og stab

Generelt

Budsjettet innebærer en økning i netto driftutgifter med 0,9 mill kr. Det er tatt hensyn til lønnsendringer. De største endringene er kommentert under hver tjeneste.

Tjeneste 1000 Politisk styring

Omfatter lønn til ordfører og varaordfører og godtgjørelse til andre folkevalgte, representasjon, kurs og overføringer til revisjon og partiene. Det er ikke budsjettet med økt politikergodtgjøring i 2009. Det er lagt inn en økt andel til interkommunal legevakt. Godtgjørelse til Amu bortfaller.

Tjeneste 1200 Administrasjon

Tjenesten omfatter toppledelsen, rådmannens stab, resepsjon, personal og lønn, kantinedrift, IT drift, økonomi, skatteavdeling og regnskap. Utgiftene omfatter fellesutgifter som drift IT nettverk og systemer, telefoni, papir og rekvisita, personforsikringer, annonsering, porto og bevertning. Forslaget innebærer reduksjon av 2,2 årsverk i 2009. Lønnsøkning utgjør kr 850`, personforsikring øker med kr 200`, overgang til intern IKT drift gir kr 1.000` i mindreutgift. Deltakelse i 12 K tjenestenett (tilrettelegging for felles drift) krever en investering på 492. Det settes av en samlet utgift til IT – investeringer som skal fordeles mellom virksomhetene på kr 250` hvert år i økonomiplanperioden. Dette skal dekke nødvendige oppgraderinger av fagsystemer og mindre suppleringer til eksisterende systemer.

Tjeneste 1800 Diverse fellesutgifter

På tjeneste 1800 budsjetteres det utgifter til avtalefestet pensjon, eldreråd, ungdomsråd, brukerråd for personer med nedsatt funksjonsevne og til overformynderiet. Utgiftene til AFP-ordningen er stipulert til å øke med kr 1.141`. Velferdstiltakene reduseres med kr 158`.

Tjeneste 2730 Sysselsettingstiltak

Det er budsjettert med 10 lærlingplasser i 2009.

Tjeneste 3010 Kommuneplan

Tjenesten omfatter utgifter til kommuneplanrevisjonen, inkludert temakart. Utredninger og oppstart planarbeid knyttet til arealene på Torp.

Tjeneste 3250 Tilrettelegging/bistand næringslivet

Omfatter kommunens deltakelse i START, stiftelsen miljøfyrtårn, vedlikehold av "Blomsterkrysset", informasjon og div. arrangement (Fredagslunsjen og Næringsforum)

4. Grunnskole

Handlingsprogram - Grunnskole

Grå tabellruter betyr at tiltaket er utenfor budsjettet/økonomiplanen.

Skolekapasitet

Skolekapasiteten skal være tilstrekkelig i forhold befolkningsvekst og forventet utvikling.						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1.	Utrede framtidig behov og skolestruktur	Mål	Vedta skolestruktur			
2.	Oppgardering Vear skole mellomtrinnet	Invest	Utføres**			
3.	Planlegge bygging/utvidelse	Invest	Stokke U*			
		Invest	Vennerød*			
4.	Renovering oppgradering av eksisterende skolebygg, Stokke u, Vennerød og Vear	Innvest	10.794'			

* Finansiert i 2006

** Finansiert i 2007

Tilpasset opplæring

Gi elevene i grunnskolen en forbedret tilpasset opplæring.						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1a	Øke timetallet med 78 t/u (3 årsverk) i perioden 2006-2009	Mål	2 å.v.	3 å.v.	3 å.v.	3 å.v.
		Drift	250*	750	1000	1000
1b	Øke timetallet med ytterligere 104 t/u til totalt 182 t/u (7 årsverk) innen 2010.	Mål	2 å.v.	3 å.v.	4 å.v.	4 å.v.
		Drift	500	750	1000	1000
2.	Arena for tilpasset opplæring ("Lilleskole")	Mål	2,7 å.v.			
		Drift	1,21mill	1,18mill	1,18mill	1,18 mill
		Invest	0,34mill	0,07mill	0,07mill	0,07mill

* halvårseffekt av å.v. nr. 2 (1. å.v. kom i 2006)

Læremidler

Elevene skal ha oppdaterte og hensiktsmessige læremidler						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1.	Skolens IKT-utstyr skal omfatte 1 PC for hver 2. elev. Antallet elev-pc'er økes fra 246 i 2006 til 750 i 2010.	Mål	625 pc	750 pc	750 pc	750 pc
		Invest	1000	1000		
2.	Lisenser og vedlikehold PCer	Drift	300	300	300	300
3.	Styrke læremiddelsituasjonen i skolene Generelle læremidler	Drift	500	500	500	500

Økonomiplan og budsjett – Grunnskole

Utvikling i utgifter og inntekter for virksomheten:

1.2 Grunnskole			Økonomiplan 2009-2012			
(i 1000 kr)	Regnskap 2007	Budsjett 2008*	Budsjett 2009	2010	2011	2012
Utgifter	116.881	110.840	113.323	112.934	112.734	112.734
Inntekter	19.142	12.867	11.395	11.480	11.480	11.480
Netto utgift	97.739	97.973	101.928	101.454	101.254	101.254

*Budsjett 1.tertial 2008

Endringer i basisbudsjett

Tjen.nr	1.2 Grunnskole	2009	2010	2011	2012
2230	Flere elever med krav til vanlig skoleskyss	170	170	170	170
2230	Nye elever med gratis skyss pga farlig skolevei	138	138	138	138
2020	Avsluttet mopedopplæring, innsparing på forsikringer av mopeder	-6	-6	-6	-6
2020	Økt refusjon for frikjøp av tillitsvalgte	-12	-12	-12	-12
2020	Elever fra andre kommuner	-6	-6	-6	-6
2150	Færre barn i SFO, redusert bemanning, netto	-80	-80	-80	-80
2020	Prosjektmidler Bokemoa skole	70	70	70	70
2020	Tilbakeføring vakanser	33	33	33	33
flere	Årseffekt av de sentrale lønnsforhandlinger i 2008	5 612	5 612	5 612	5 612
2020	Andre lønnsendringer (ansiennitetsopprykk, statusendring, utskiftning av personell, tilbakeføringer i forhold til 1.tertial)	438	613	613	613
2020	Fruktordning, videreføring av prosjektet	410	410	410	410
flere	Utgifter til seniortillegg	629	629	629	629
flere	Endring av sats til SKP og Statens pensjonskasse	887	887	887	887
2020	Ekstra assistent på leirskole, tilbakeføring av midler tildelt i 2008	-24	-24	-24	-24
2020	Norsk skole i Spania, elevpenger 2 elever	15	15	15	15
2020	Elever ved privatskoler	-54	-54	-54	-54
2020	Stokke elever i andre kommuner	132	132	132	132
2020	Styrket tiltak for krevende elever på b.tr., vår 2008	-70	-70	-70	-70
2020	Tilbakeført midler "lånt" av skole til å avhjelpe merkantilt omorganisering ved virksomhet Eiendom	14	14	14	14
2020	Økt timetall i grunnskolen, jfr. Statsbudsjett 2008-videreføring	500	500	500	500
2020	Økte kostnader ved Fagerli leirskole	6	6	6	6
	Sum netto	8.802	8.977	8.977	8.977

Driftsreduksjoner

Tjen.nr	1.2 Grunnskole	2009	2010	2011	2012
2020	Helårseffekt av 6 mill reduksjon (reduksjon av timetall med 195t/u)	-2 980	-2 980	-2 980	-2 980
2020	Oppsigelse av avtale med hørselsklasse på Sem	-41	-100	-100	-100
2150	Økt egenbetaling SFO f.o.m. 01.02.09 med 4,5%, deretter 3% f.o.m. 01.02.10	-257	-432	-432	-432
2230	Stenge svømmehall i 7 uker, reduksjon av skyssutgifter til svømundervisning	-36	-36	-36	-36
2020	Avvikling av leirskole			-200	-200
2220	Leie for bruk av skolelokaler	-120	-240	-240	-240
2150	Reduksjon av antall SFO åpen i ferier, halvårseffekt	-65	-156	-156	-156
2220	Reduksjon av renhold med 1 årsverk, halvårseffekt	-146	-350	-350	-350
2020	Reduksjon av antall virksomhetsledere, til sammen 1 årsverk	-500	-500	-500	-500
flere	Seniortiltak tas ut	-702	-702	-702	-702
	Sum reduserte utgifter/økte inntekter	-4.847	-5.496	-5.696	-5.696

Investeringer

Tjen.nr.	1.2 Grunnskole	2009	2010	2011	2012
2020	Elev PC'er	1 000	1 000		
	Sum nye investeringer	1 000	1 000		

Budsjettkommentarer – Grunnskole

Generelt

Budsjettet er økt med netto kr. 3.955'. Det er innarbeidet effekt av det sentrale lønnsoppgjøret med kr. 5.612'. Videre er det tatt hensyn til lønnsendringer og økte satser til Stokkes og statens pensjonskasse. Kjente endringer i elev/timetall i forhold til private skoler og skoler i andre kommuner som gir undervisning til elever fra Stokke kommune er ivaretatt. Skysskostnader er oppjustert i forhold til antall elever med krav om skoleskyss høst 2008.

Tjeneste 2020 Grunnskole

Tjenesten omfatter alle lønns- og driftsutgifter relatert til undervisning ved skolene. Skolene hadde pr. 18.08.2008 1454 elever. Tilsvarende i 2007/2008 var det 1.464 elever. Totalt timetall for skoleåret 2008/2009 er 3.624t/u. I tillegg til dette kommer timer til morsmålsopplæring og til flyktninger. Høst 2008 ble det foretatt reduksjon av timetallet med 195t/u, dette i 2009 gir innspareningseffekt på kr. 2.980'.

I budsjettet er det tatt hensyn til videreføring av utvidelse av timetallet på barnetrinnet. jfr. Statsbudsjettet 2008 og videreføring av prosjektet frukt og grønt i skolen. Av spesielle tiltak er det å nevne at en elev får spesialoppfølging med 9,5t/u og prosjektmidler kr. 70'. I tillegg er det innmeldt behov for flere tiltak. I budsjettet er det ikke funnet rom for å ta hensyn til eventuelt ny utvidelse av timetall fra høst 2009 til norsk/samisk og matematikk på 1.-4.trinn som kunnskapsminister oppfordrer om, heller ikke til flere timer til fysisk aktivitet for 5.-7.trinn.

Det er innarbeidet følgende driftsreduksjoner;

- avtale med interkommunal hørselsklass på Sem sies opp fra høst 09
- antall virksomhetsledere reduseres med ett årsverk

Fra 2009 vil det kreves elevpenger for alle elever med skolegang i annet kommune, det er kun tatt hensyn til elevene Stokke kommune krevde refusjon for tidligere.

Tjeneste 2023 Grunnskole pedagogisk veiledning

Kommunen har en 40 % stilling til å drifte og ivareta hjelpemidler fra hjelpemiddelsentralen.

Tjeneste 2140 Spesialschooler

Tjenesten omfatter kostnader til undervisning av barn som av ulike grunner ikke har sin skolegang ved nærskolen.

Tjeneste 2150 Skolefritidsordning basistilbud

Tjenesten omfatter all SFO-basisdrift. Det er budsjettert med 30 færre barn enn i 2007/2008 noe som medfører en reduksjon i bemanning på ca. 50 % stilling.

Fra 01.02.09 foreslår rådmannen å øke SFO prisene med 4,5 %, økt inntekt kr. 257'.

I budsjettet er det innarbeidet reduksjon av antall SFO åpen i perioder der elevene har skolefri med halvårseffekt på kr. 65'.

Tjeneste 2151 Skolefritidsordning styrket tilbud

Det er budsjettert med til sammen 3,3 årsverk.

Tjeneste 2220 Skolelokaler

Drift og vedlikehold av skole- og SFO-anleggene i kommunen.

Det er ikke funnet rom i budsjettet for å øke post for renovasjon ved skolene selv om kostnader har økt.

Følgende driftsreduksjoner med halvårs virkning er innarbeidet;

- innføring av lokalleie for frivillige organisasjoner
- reduksjon av renhold med til sammen 1 årsverk

Tjeneste 2230 Grunnskole skyss

Ordinær skyss for elever med skolevei over 4 km (2 km for elever i 1.klasse), spesialskyss, skyss for elever med særlig farlig skolevei og skyss til svømmeundervisning.

I 2009 budsjetteres det ikke med prisøkning. Kostnadsøkning innarbeidet i budsjettet har sin grunn i økt antall elver (38) med krav på vanlig skoleskyss. Høsten 2008 ble det innvilget nye søknader om gratis skyss pga farlig skolevei. Samlet kostnad kr. 308'. I budsjettet er det ikke tatt hensyn til ubehandlede søknader om gratis skoleskyss. Eventuelle merkostnader må innarbeides i tertialene etter at vedtak om gratis skyss er gjort.

Det er innarbeidet en forbedrende tiltak kr. 36', som tilsvarer reduksjon av skysskostnader når åpningstiden på svømmehallen avkortes med 7 uker.

5. Familie og oppvekst

Handlingsprogram - Familie og oppvekst

Grå tabellruter betyr at tiltaket er utenfor budsjettet/økonomiplanen.

Flyktninger

I perioden 2008-2010 skal det totalt integreres 50 nye flyktninger (pluss ev. familiegjenforeninger)					
Tiltak		2009	2010	2011	2012
1. Introduksjonsprogram og bosetting av gjennomsnittlig 15 nye flyktninger årlig.	Mål	30	45		
	Drift	Basis	Basis		
2. Bosetting av 5 ekstra flyktninger i 2009	Mål	5	0		
	Drift	Basis	Basis		
3. Vurdere ytterligere mottak av flyktninger fra 2011	Mål		Pol. sak		

Barn og unge

Styrke innsatsen rettet mot utsatte barn og ungdom

Tiltak		2009	2010	2011	2012
1. Tverrfaglig samarbeid i kommunen	Mål	Vurdere ny modell	Iverksetting av ny modell		
	Drift	Basis	Basis		
2. Ansette ny rådgiver i PP-tjenesten	Drift	450	450	450	450
3. Anskaffelse og innføring av dataprogram for helsestasjonstjenesten i 2009	Drift	50	50	50	50
	Invest.	125	0	0	0
4. Anskaffelse og innføring av dataprogram for barneverntjenesten i 2009	Drift	10	10	10	10
	Invest.	140	0	0	0
5. Anskaffelse og innføring av dataprogram for PP-tjenesten i 2009	Drift	40	40	40	40
	Invest.	150	0	0	0

Kompetansestyrking

Beholde og rekruttere medarbeidere med solid erfaring og kompetanse

Tiltak		2009	2010	2011	2012
1. Kartlegge behov og utarbeide plan for kompetanse heving	Drift	Basis			

Psykisk helsearbeid og rusforebygging

Styrke innsatsen for rusforebyggende tiltak i kommunen						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1.	Lage politisk sak med forslag om at alkoholavgifter benyttes til forebyggende rusarbeid	Drift	Basis			
2.	Prosjekt for å få til utdanning av Marte Meo terapeuter internt i kommunen	Drift	Basis			
3.	Utrede behov og muligheter for å gi tilbud om "De utrolige årene"	Drift	Basis			
4.	Evaluere støttekontakttjenesten til barn og unge	Drift	Basis			
5.	Evaluere støttekontakttjenesten til rusmiddelmissbrukere	Drift	Basis			
6.	Øremerking/utvidelse av SLT koordinatorstillingen til 20 %.	Drift	90	90	90	90

Økonomiplan og budsjett – Familie og oppvekst**Utvikling i utgifter og inntekter for virksomheten:**

1.32 Familie og oppvekst			Økonomiplan 2009-2012			
(i 1000 kr)	Regnskap 2007	Budsjett 2008*	Budsjett 2009	2010	2011	2012
Utgifter	54 380	58 606	47 892	47 572	47 572	47 572
Inntekter	24 043	26 581	**17 257	17 257	17 257	17 257
Netto utgift	30 337	32 025	30 635	30 315	30 315	30 315

*Budsjett 1. tertial

** Psykiatritilskuddet ikke lenger øremerket.

Endringer i basisbudsjett

Tjen.nr	1.32 Familie og oppvekst	2009	2010	2011	2012
Flere	Helårseffekt av lønnsoppgjør 2008	745	745	745	745
Flere	Tilbakeføring vakanser	388	388	388	388
2440	Korrigerer ramme atfføringsmidler	-77	-77	-77	-77
2330	Økt smittevern bistand og miljørettet helsevern	56	56	56	56
2410	Økt fastlegetilskudd fra 332 kr til 357 kr pr pasient	278	278	278	278
2410	Brunstad ny fastlegeliste med 500 pasienter	179	179	179	179
2413	Økt kommunal andel Migrasjonshelsesenteret	71	71	71	71

2750	Bortfall av refusjon etablererprosjekt	122	122	122	122
2750	Økte introduksjonsstønad	354	354	354	354
2811	Økt økonomisk sosialhjelp flyktninger	480	480	480	480
8500	Økt integreringstilskudd	-929	-929	-929	-929
2510	Reduserte utgifter barnevern i familien	-924	-924	-924	-924
2520	Økte utgifter barneverntiltak utenfor familie	367	367	367	367
2342	Psykiatritilskuddet ikke lenger øremerket	7 303	7 303	7 303	7 303
2440	Helårseffekt av ny barnevernstiling fra 01.05.08	80	80	80	80
Flere	Trekker ut til NAV-virksomheten	-8 778	-8 778	-8 778	-8 778
	Sum netto reduksjon	-285	-285	-285	-285

Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten

Tjen.nr	1.32 Familie og oppvekst	2009	2010	2011	2012
2810	Bortfall av effekt gjeldsrådgiver	77	77	77	77
div.tj.	Reduksjon 0,5 årsverk merkantil stilling	-150	-200	-200	-200
2342	Reduksjon av aktivitetstilbud barn/unge/voksne drevet av virksomhet kultur med midler fra psykiatritjenesten	-175	-175	-175	-175
2130	Bortfall av seniortiltak	-38	-38	-38	-38
2342	Redusert drift aktivitetshuset Kuben	-241	-482	-482	-482
2730	Oppsigelse 1 plass Smiløkka	-28	-57	-57	-57
2810	Redusert økonomisk sosialhjelp	-275	-275	-275	-275
2811	Redusert økonomisk sosialhjelp flyktninger	-275	-275	-275	-275
	Sum reduserte utgifter/ økte inntekter	-1 105	-1 425	-1 425	-1 425

Budsjettkommentarer – Familie og oppvekst

Generelt

Budsjettet innebærer en reduksjon i netto driftsutgifter på 1,4 mill. kroner. I dette beløpet ligger det diverse endringer som kommer frem i tabellene "Endringer i basis", "Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten" og "Nye tiltak". Større endringer kommenteres under hver tjeneste. Fra 2009 reduseres merkantil service med 0,5 årsverk som følge av kravet til driftsreduksjoner. I tillegg overflyttes 0,5 årsverk merkantil stilling sammen med sosialtjenesten og flyktningtjenesten til NAV.

Tjeneste 1200 Administrasjon og fellesfunksjon

Omfatter lønn til virksomhetsleder og merkantil ressurs samt driftsutgifter til administrasjon.

Tjeneste 2020 Pedagogisk Psykologisk tjeneste. Grunnskole

Tjenesten omfatter driften av Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) med lønn til ansatte og driftskostnader. PPT arbeider blant annet med tilrettelegging av opplæring for barn og unge med særlige behov. PPT har oppgaver overfor voksne som har rett til spesialundervisning på

grunnskolenes område. PPT har kontakt med ca. 300 barn/unge/voksne. I tillegg kommer arbeid i klasser og grupper.

Tjeneste 2110 Styrket tilbud førskolebarn

PPT har lovpålagte oppgaver overfor barn under skolepliktig alder som har særlige behov for spesialpedagogisk hjelp. PPT har kontakt med alle barnehager i kommunen.

Tjeneste 2130 Voksenopplæring

Stokke kommunale voksenopplæring (VO) gir voksne som trenger det grunnleggende opplæring fram til 10-årig grunnskoleeksamen. Tjenesten har egne lærere fast ansatt og på timebasis.

Logopedtjenester fra VO ivaretas av innleide logopeder. Introduksjonsprogrammet for flyktninger innebærer oppgaver for VO med tilrettelegging av og samarbeid med andre kommuner rundt norskopplæring for flyktninger.

Tjeneste 2320 Skole- og helsestasjon

Tjenesten omfatter drift og lønn for 4 helsesøstere, lege, jordmor og helsestasjonsassistent til sammen 4,48 årsverk. Skolehelsetjenesten omfatter alle skolene i kommunen inkludert 2 videregående skoler med 50 % av elevene boende på internat. Den interkommunale ungdomshelsestasjonen i Tønsberg er en del av tjenestens tilbud til ungdom.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten er en sentral tjeneste i kommunens folkehelsearbeid, med hjemmel i lov om helsetjenesten i kommunen og lov om vern mot smittsomme sykdommer. Tjenesten skal bidra til et helhetlig helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og ungdom 0-20 år, og for gravide som går til kontroll ved helsestasjonen.

Tjeneste 2330 Forebyggende arbeid, helse og sosial

Tjenesten omfatter miljørettet helsevern. Kommunen er medlem i den interkommunale tjenesten "Miljørettet helsevern i Vestfold", lokalisert i Re.

Tjeneste 2342 Aktivisering psykisk helsevern

Psykiatritjenestens aktivitetshus "Kuben" gir et dagtilbud til mennesker over 18 år med psykiske lidelser. "Kuben" har til og med 2008 hatt 2,2 årsverk og har registrert 50 brukere. Personalet gir individuelle aktivitets- og oppfølgingstilbud til brukere som ikke kan nyttiggjøre seg tilbudet på "Kuben." Det er etablert samarbeid med Voksenopplæringen, virksomhet Kultur og andre samarbeidspartnere. Budsjettet innebærer en reduksjon av 1,1 årsverk pga av kravet til driftsreduksjoner og vil medføre reduksjoner i tjenesten som Kuben yter.

Kostnader knyttet til kommunens kriseteam er lagt til denne tjenesten. Øremerkede midler har tidligere blitt overført til virksomhet Kultur med kr. 175', til aktivitetstiltak til barn og unge og voksne. Fra 2009 vil tiltaket reduseres og ikke lenger koordineres av virksomhet kultur. Midler bli også overført til virksomhet Tiltak for funksjonshemmede med kr. 100' til støttekontakttjeneste og kr. 50' til omsorgslønn.

Tjeneste 2410 Leger

Stokke har 9 fastleger fordelt på 4 legekantor i kommunen. Alle ytes fastlegetilskudd etter hvor mange pasienter de har. Fastlegetilskuddet pr. pasient økes hvert år fra 01.07.

Kommunen har ansatt kommuneoverlege i 0,25 årsverk, og ved helsetjenesten for asylsøkere er det ansatt leger i 0,80 årsverk (se tjeneste 2413). I tillegg har kommunen ansatt turnuslege i 1,0 årsverk plassert ved Vear legesenter.

Stokke er med i Tønsberg interkommunale legevaktsordning.

Tjeneste 2412 Psykisk helsevern

Tjenesten omfatter lønn til ansatte i psykiatritjenesten. Målgruppen er barn, unge, voksne og familier med psykiske lidelser. Antall brukere er ca. 205. Mange brukere har behov for langvarige og sammensatte tjenester. Psykiatritjenesten har ofte koordineringsansvar og ansvar for utarbeidelse av individuell plan i samhandling med bruker.

I tillegg dekker tidligere øremerkede psykiatrimidler 1 årsverk i barneverntjenesten, 0,70 årsverk i helsestasjon/ skolehelsetjenesten, 1 årsverk i hjemmetjenesten (Virksomhet Pleie og omsorg), 2 årsverk i Prestegårdstunet (Virksomhet Tiltak for funksjonshemmede), samt kommunens utgifter til den interkommunale ungdomshelsestasjon i Tønsberg.

Psykiatritjenesten (Psykisk helsevern) har i dag 3,2 årsverk, se også tjeneste 2342, 2430 og 2540.

Tjeneste 2413 Migrasjonshelsesenteret

Dette er en helsetjeneste for asylsøkere og flyktninger og er et interkommunalt samarbeid mellom Nøtterøy, Tønsberg, Andebu og Stokke kommune. Tjenesten består av en lege, legesekretær og helsesøster til sammen 1,8 årsverk lokalisert i Tønsberg samt 1 psykologstilling finansiert av Psykiatrien i Vestfold. Tjenesten er administrert av Stokke kommune.

Tjeneste 2420 Sosial rådgivning og veiledning

Flyttet til virksomhet NAV Stokke.

Tjeneste 2421 Flyktningeteamet

Tjenesten omfatter koordinering av bosetting og integrering av flyktninger beregnet å utgjøre 1,0 årsverk. Det arbeides med generell integrering av flyktninger samt oppgaver innen lov om sosiale tjenester, se også kommentarer under tjenestene 2750, 2811 og 8500. Tjenesten er i ettertid besluttet overflyttet til NAV. Budsjettmessig vil dette bli gjort 1. tertial.

Tjeneste 2430 Tilbud til personer med rusproblemer

Tjenesten omfatter psykiatritjenestens tiltak overfor rusmisbrukere. Lønn til 0,3 årsverk ruskonsulent samt institusjonsopphold for rusmisbrukere i private institusjoner. Tjenesten dekker også kostnader til forvern og ettervern av rusmisbrukere i behandling samt ordning med legemiddelassistert behandling.

Tjeneste 2440 Barneverntjeneste

Tjenesten omfatter driften av barneverntjenesten, 5,8 årsverk og driftskostnader. I forbindelse med fylkesnemndssaker (tvangssaker) må barneverntjenesten benytte seg av kjøpte advokattjenester. Kommunen har også 2 tilsynsførere i til sammen 0,4 årsverk. I 2008 fikk barneverntjenesten bruke syke- og vakanse midler til å ansette en konsulent for å ta seg av merkantile og økonomiske rutiner. Stillingen ble opprettet fra juni og ut året. I budsjettprosessen for 2009 ble det ikke funnet rom for å forlenge dette engasjementet.

Tjeneste 2510 Barneverntiltak i familien

Tjenesten omfatter alle barneverntiltak der barna bor i sin egen familie.

Ungdommer i ettervern er fra 2009 flyttet i henhold til gjeldende regelverk til tjeneste 2520 og budsjettet er redusert med kr. 924'.

Tjeneste 2520 Barneverntiltak utenfor familien

Tjenesten omfatter alle kostnader til tiltak og plasseringer av barn utenfor hjemmet. Det kan som et gjennomsnitt beregnes kr. 300' i kommunale kostnader pr. plass pr. år i de statlige institusjoner/tiltak. Tjenesten har hatt en økning i antall barn under omsorg og antall ungdom plassert i institusjon. Dette har medført økning i budsjettet med kr. 367'. Tjenesten har som målsetting at innen 2010 vil effekten av gode forebyggende tiltak redusere økningen av barn/ungdom plassert utenfor hjemme.

Tjeneste 2540 Pleie, omsorg hjelp til hjemmeboende med psykiske lidelser

Tjenesten består av boveiledning til brukere med psykiske lidelser og består av 4,7 årsverk. Boveileder skal gi praktisk bistand og opplæring i hjemmet til barn, unge, voksne og familier. Videre kan boveileder støtte og motivere brukere til å komme seg til dagtilbud, skole/arbeid eller behandling.

Tjeneste 2730 Kommunale sysselsettingstiltak

Reduksjoner i budsjettet innebærer en oppsigelse av den ene plassen Psykisk helsetjeneste har disponert på Smiløkka.

Tjeneste 2750 Introduksjonsprogram for flyktninger

Alle kommuner som bosetter flyktninger har plikt til å tilby introduksjonsprogrammet til nyankomne flyktninger. Deltakelse i introduksjonsprogrammet er en rett og en plikt for flyktninger bosatt etter avtale med IMDi. Alle som deltar i programmet har krav på introduksjonsstønad, stønaden utgjør kr. 140.512 pr. år.

Tjenesten omfatter 1,0 årsverk som arbeider med organisering, tilrettelegging, utbetaling og oppfølging av introduksjonsordningen samt driftskostnader inkl. bl.a. tolking i kommunen. Flyktningteamets hovedoppgave er å bosette samt å drifte introduksjonsprogrammet for flyktninger, se også kommentar tjeneste 2421. Tjenesten er i ettertid besluttet overflyttet til NAV. Budsjettmessig vil dette bli gjort 1. tertial.

Tjeneste 2810 Økonomisk sosialhjelp

Flyttet til virksomhet NAV Stokke.

Tjeneste 2811 Økonomisk sosialhjelp flyktninger

Tjenesten omfatter økonomisk sosialhjelp til flyktninger som har kortere botid enn 5 år. For 2009 er budsjettet økt med kr. 480'. Tjenesten er i ettertid besluttet overflyttet til NAV. Budsjettmessig vil dette bli gjort 1. tertial.

Tjeneste 8500 Generelt statstilskudd flyktninger

Kommunen mottar integreringstilskudd fra staten i en 5-årsperiode med totalt kr. 551' pr. voksen og kr. 531' pr. barn. Integreringstilskuddet vil variere på grunn av flyttinger inn og ut av kommunen samt usikkerhet knyttet til hvor mange flyktninger Stokke kommune faktisk mottar i løpet av året. Stokke kommune har fra 2008 et vedtak om bosetting av 15 flyktning (20 i 2009) + familiegjenforeninger pr. år til og med 2010. Tjenesten er i ettertid besluttet overflyttet til NAV. Budsjettmessig vil dette bli gjort 1. tertial.

6. NAV

Ansvarsområder:

NAV utvikler en helhetlig tjenestemeny som sikrer at brukeren mottar den eller de tjenester som tilsvarer den enkeltes behov, uavhengig av hvordan forvaltningen av de ulike tjenestene er organisert. Tjenestene vil bli utformet med bakgrunn i en konsolidert førstelinje på tvers av sosial-, arbeids- og trygdeområdene.

Den nye tjenestesammensetningen på tvers av tidligere atskilte fagområder og organisatoriske enheter krever en enhetlig faglig plattform. Denne faglige plattformen skal danne basis for utvikling av ny arbeidsmetodikk, nye arbeidsprosesser og kompetanse.

Lokalt partnerskap:

NAV Stokke blir etablert som fullverdig NAV-kontor fra og med 18/2-09.

NAV Vestfold og Stokke kommune vil i løpet av vinteren 2009 inngå en lokal samarbeidsavtale, samarbeidsavtalen skal regulere NAV-partnerskapet i Stokke.

Selv om partnerskapet innebærer en organisatorisk og faglig samordning, vil det likevel være to styringslinjer og to budsjettregimer (kommunalt og statlig).

NAV Stokke vil i 2009 ha totalansvar for følgende områder:

Kommunalt ansvar	Statlig ansvar*
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalifiseringsprogram og –stønad • Sosiale tjenester som økonomisk sosialhjelp og tiltak som bolig, arbeid og utdanning • Gjeldsrådgivning • Husbankrådgivning 	<ul style="list-style-type: none"> • Markedsarbeid og arbeidslivskontakt; <i>kontakt med arbeidsgivere i Stokke og bidra til at ledige jobber besettes så raskt som mulig</i> • Arbeidsevnevurdering av arbeidssøkere • Sikre rask og riktig saksbehandling av stønader og ulike ytelser • Sykefraværsoppfølging

* Budsjett for statlige oppgaver redegjøres for særskilt.

Handlingsprogram - NAV

Grå tabellruter betyr at tiltaket er utenfor budsjettet/økonomiplanen.

NAV

Ny arbeids- og velferdsforvaltning					
Tiltak		2009	2010	2011	2012
1.	Fysisk etablering av NAV-kontor (leie av lokaler 0,5 årsverk)	Mål	Oppstart		
		Drift	264	264	264
		Invest	*)		
2.	Etablering av ny organisasjon, arbeidsprosesser, virkemidler og roller.	Mål	0,5 årsverk	Evaluering	
		Drift	337	337	337
3.	Kompetanseutvikling nye virkemidler og roller i NAV	Drift	Grunnopplæring og opplæring nye virkemidler		
			Basis		

*) Finansiert i 2008

Sosiale tjenester

Styrke innsatsen rettet mot personer med gjeldsproblemer for å kunne redusere behovet for økonomisk sosialhjelp

Tiltak		2009	2010	2011	2012
1. Engasjement av gjeldsrådgiver 2007 og 2008*.	Mål	Evaluering			
	Drift	Basis			

Økonomiplan og budsjett – NAV Stokke

Utvikling i utgifter og inntekter for virksomheten:

1.33 NAV Stokke			Økonomiplan 2009-2012			
(i 1000 kr)	Regnskap 2007*	Budsjett 2008*	Budsjett 2009	2010	2011	2012
Utgifter			10 739	10 739	10 739	10 739
Inntekter			1 770	1 770	1 770	1 770
Netto utgift			8 969	8 969	8 969	8 969

*Virksomhetene er en del av kommunens budsjett først i 2009

Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten

Tjen.nr	1.33 NAV Stokke	2009	2010	2011	2012
2810	Kutt i sosialhjelp pga ny bostøtteordning	-160	-160	-160	-160
2420	Reduksjon 50% gjeldsrådgiver	-250	-250	-250	-250
	Sum reduserte utgifter/økte inntekter	-410	-410	-410	-410

Nye tiltak

Tjen.nr	1.33 NAV Stokke	2009	2010	2011	2012
1200	Husleie 50%	264	264	264	264
1200	Lønn 50% virksomhetsleder	337	337	337	337
	Sum økte utgifter	601	601	601	601

Budsjettkommentarer – NAV Stokke

Generelt

Budsjettet innebærer et nytt tiltak som er etableringen av NAV Stokke. Det betyr en økning av netto driftsutgifter på kr. 0,2 mill. I dette beløpet ligger det diverse endringer som kommer frem i tabellene ”Endringer i basis”, ”Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten” og ”Nye tiltak”. Større endringer kommenteres under hver tjeneste.

Tjeneste 1200 Administrasjon og fellesfunksjon

Omfatter 50 % lønn til virksomhetsleder.

Tjeneste 2420 Sosial rådgivning og veiledning

Tjenesten består primært av lønn og drift av sosialtjenesten. I tillegg vil det nå også budsjetteres med en husleie for rådhuset.

Sosialtjenestens primæroppgaver er å utføre lovpålagte tjenester i henhold til Lov om sosiale tjenester – økonomisk sosialhjelp, hjelp til bolig, bistand til arbeidstrening, økonomisk rådgivning/gjeldsrådgivning og forvaltning av trygdeinntekter, m.m. Sosialtjenesten har 5 ansatte i 4,5 årsverk samt en 50 % merkantil ressurs og 20 % superbruker/systemansvarlig for dataprogrammet Socio. Budsjettet innebærer ett kutt på 50 % gjeldsrådgiver pga kravet til driftsreduksjoner.

Tjeneste 2421 Flyktingeteamet

Besluttet overflyttet til NAV. Budsjettmessig vil dette bli gjort 1. tertial.

Tjeneste 2750 Introduksjonsprogram for flyktninger

Besluttet overflyttet til NAV. Budsjettmessig vil dette bli gjort 1. tertial.

Tjeneste 2810 Økonomisk sosialhjelp

Sosialtjenesten har ca. 250 aktive klienter på årsbasis. Dette inkluderer kun de som har fått utbetalt økonomisk sosialhjelp (ikke forvaltningsklientene, gjeldsrådgivnings klientene og tiltaksklientene). Antallet klienter varierer og avhenger bl.a. av situasjonen på arbeidsmarkedet, endringer i trygderettigheter, m.m.

Utgiftene til økonomisk sosialhjelp er redusert pga regjeringens foreslåtte omlegging av bostøtten. Regelverket foreslås endret slik at person- og finansieringskravet oppheves og boligkravene moderniseres. Dette vil innebære at flere vil kunne få bostøtte. For Stokkes del er dette beregnet til kr. 160'.

Tjeneste 2811 Økonomisk sosialhjelp flyktninger

Besluttet overflyttet til NAV. Budsjettmessig vil dette bli gjort 1. tertial.

Tjeneste 8500 Generelt statstilskudd flyktninger

Besluttet overflyttet til NAV. Budsjettmessig vil dette bli gjort 1. tertial.

7. Pleie, omsorg og rehabilitering

Handlingsprogram - Pleie, omsorg og rehabilitering

Grå tabellruter betyr at tiltaket er utenfor budsjettet/økonomiplanen.

Fagprogrammet CosDoc

Videreutvikle bruken av fagprogrammet CosDoc.						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1.	Organisering og tilrettelegging.	Mål	Arbeidsplan og Interaksjonsmodul PPS*			
		Drift	50	30	30	30
		Invest	100			
2	Ta i bruk 15 mobile enheter	Mål		6 stk	9 stk	
		Drift		50	126	126
		Invest				

* Praktiske Prosedyrer i Sykepleien.

Partnerskapsavtale

Koordinering av folkehelsearbeid						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1.	Opprettelse av 50 % stilling som fysioterapeut inkl. 20 % folkehelsekoordinator	Mål	Kartlegge og igangsette folkehelsearbeid			
		Drift	161	161	161	161
2	Opprette 50 % avtalehjemmel til kurativ behandling	Mål	Både individuelt og grupper			
		Drift	126	126	126	126

Bemannede omsorgsboliger

Etablere ny omsorgstjeneste med samlokalisering for heldøgns pleie og omsorg for: 6 plasser i bofellesskap, 17 omsorgsboliger og 2 trygghetsplasser						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1	Styrke grunnbemanningen i ny avdeling - bofellesskap og omsorgsboliger	Mål	2,75 årsverk			
		Drift	1594	1594	1594	1594
		Invest				

Sykehjemsavdeling

Gi brukere med økt hjelpebehov tilstrekkelig pleie og omsorg						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1.	Utvide grunnbemanningen på Solstua	Mål	1,0 årsverk			
		Drift	539	539	539	539

Økonomiplan og budsjett – Pleie, omsorg og rehabilitering

Utvikling i utgifter og inntekter for virksomheten:

1.34 Pleie og omsorg			Økonomiplan 2009-2012			
(i 1000 kr)	Regnskap 2007	Budsjett 2008*	Budsjett 2009	2010	2011	2012
Utgifter	63 365	65 930	71 160	71 160	71 160	71 160
Inntekter	10 204	9 914	8 431	8 431	8 431	8 431
Netto utgift	53 161	56 016	62 729	62 729	62 729	62 729

*Budsjett 1. tertial

Endringer i basisbudsjett

Tjen.nr	1.34 Pleie og omsorg	2009	2010	2011	2012
Flere	Helårseffekt av lønnsoppgjør 2008	4 742	4 742	4 742	4 742
Flere	Andre lønnsendringer (ansiennitetsoppyrkk, statusendring, utskiftning av personell, funksjonstillegg)	797	797	797	797
2530	Lønnsøkning tilsynslege	75	75	75	75
Flere	Tilbakeføring vakanser trukket inn 1. tertial	120	120	120	120
2530	Trekker ut midler til BOI tilført 1. tertial	-250	-250	-250	-250
2411	Korrigerer av ramme tilførsel hovedverneombud	-87	-87	-87	-87
Flere	Diverse prisøkninger	187	187	187	187
2340	Utgifter sjåfør	125	125	125	125
2411	Økt sats driftstilskudd fysioterapeuter	112	112	112	112
2540	Økte utgifter ressurskrevende bruker	312	312	312	312
2540	Helårseffekt av nytt bokollektiv og omsorgsboliger	1000	1000	1 000	1 000
2540	Korrigerer ramme for tilskudd ressurskrevende brukere	1 543	1 543	1 543	1 543
	Sum netto økning	8 676	8 676	8 676	8 676

Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten

Tjen.nr	1.34 Pleie og omsorg	2009	2010	2011	2012
2531	Samordning kjøkkendrift	-400	-400	-400	-400
2530	Reduksjon utstyr legekantor	-125	-125	-125	-125
2530	Reduksjon inventar	-50	-50	-50	-50
2540	Reduksjon medisinske forbruksvarer hjemmetjenesten	-125	-125	-125	-125
2540	Reduksjon 50 % hjemmehjelp	-150	-150	-150	-150
2411	Reduksjon 10 % leder Trening og rehabilitering Reduksjon 20 % ergoterapeut	-168	-168	-168	-168
2540	Reduserte vikarposter hjemmetjenesten	-100	-100	-100	-100
2530	Reduksjon 20 % aktivitør	-82	-82	-82	-82
2530	Reduserte vikarposter Soltoppen og Solstua sykehjemsavdeling	-100	-100	-100	-100
Flere	Gjennomgang av turnus reelle stillingsprosenter	-50	-50	-50	-50
Flere	Bortfall av seniortiltak	-340	-340	-340	-340

Flere	Helårseffekt av 6,0 mill reduksjonen	-100	-100	-100	-100
2540	Innføre egenbetaling for de med inntekt under 2G	-173	-173	-173	-173
	Sum reduserte utgifter/økte inntekter	-1 963	-1 963	-1 963	-1 963

Budsjettkommentarer – Pleie, omsorg og rehabilitering

Generelt

Budsjettet innebærer en økning i netto driftsutgifter på kr. 6,7 mill kroner. I dette beløpet ligger det diverse endringer som kommer frem i tabellene ”Endringer i basis”, ”Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten”. Større endringer kommenteres under hver tjeneste.

Tjeneste 1200 Administrasjon og fellesfunksjoner

Omfatter lønn til virksomhetsleder samt driftsutgifter administrasjon.

Tjeneste 2320 Skole- og helsestasjon

Tjenesten omfatter fysioterapeut i skolehelsetjeneste og helsestasjon. Folkehelseprosjekt ”maskindans” gjennomført på Melsom skole skoleåret 2007/2008, rapport laget høsten 2008. Utstyret er innkjøpt og kan benyttes av skolene.

Tjeneste 2340 Aktivisering eldre/funksjonshemmede

Serviceavdelingen omfatter hjelpemiddeltekniker og 0,5 årsverk med ansvar for transport av psykisk utviklingshemmede til/fra arbeidstilbud og transport til dagsenter. Hjelpemiddelteknikerne har utkjøring, montering, opplæring og reparasjoner av hjelpemidler og montering, opplæring og ettersyn av trygghetsalarmene i kommunen. Sørger for service og vedlikehold av bilene i hjemmetjenesten og øvrige biler i tjenesten.

Tjeneste 2411 Fysio- og ergoterapi / rehabilitering

Tjenesten omfatter lønn til fysio- og ergoterapeuter, personell i dagsenter, aktivitører og driftstilskudd til fysioterapeuter med driftsavtale. Tjenesten gir vurdering/behandling samt tilbud om rehabilitering i gruppe og helseforebyggende tjenester til voksne.

Fylkeskommunen har gitt midler til Folkehelseprosjektet ”Trim på resept” og til folkehelsekoordinator slik at kommunen kan drive prosjektene ut 2009. I tillegg omfatter tjenesten drift av korttidslager for tekniske hjelpemidler i Engveien-Senteret, hjelpemiddelformidling og varmtvannsbasseng på Soletunet. Budsjettet innebærer en reduksjon av 0,1 årsverk leder fysioterapitjenesten og 0,2 årsverk ergoterapeut pga kravet til driftsreduksjoner.

Tjeneste 2530 Pleie, omsorg, hjelp i institusjon

Tjenesten omfatter drift av sentralbord og ekspedisjonstjenester på Soletunet, tilsynslege og serviceavdeling (ekskl. renhold). Den omfatter også somatisk avdeling Soltoppen og Solstua avdeling for demente. Budsjettet innebærer at det ikke avsettes midler til utstyr til tilsynslegen.

Serviceavdeling har innkjøp av medisinske forbruksvarer og annet utstyr, koordinering av transport, kultur og frivillighet, brannvern/brannvernopplæring av personalet og renhold. Vedlikehold av utstyr på Soletunet. Tilrettelegging ved høytider.

Somatisk sykehjemsavdeling Soltoppen med 21 plasser, fordelt på 2 enheter: Langtidsenheten med 12 plasser er for pasienter som trenger omfattende pleie og omsorg. Lindrende/rehabiliteringsenheten med 9 plasser har stor turnover og server mellom 70 – 100 pasienter i året. En del av pasientene har flere opphold gjennom året.

Solstua avdeling for demente med 22 plasser.

Avdelingen har 21 plasser og en akutt plass.

Avdelingen er delt i 3 enheter, med 7 beboere på 2 enheter og 8 beboere på 1 enhet.

I tillegg har avdelingen et dagtilbud for personer med demens som ennå bor hjemme.

Dagtilbudet gir tilbud til 5 personer pr. d.d. En av dagbrukerne har tilbud 7 dager pr uke.

Budsjettet innebærer en reduksjon av vikarpostene på til sammen kr. 100' i tillegg til en 20 % aktivitetør pga kravet til driftsreduksjoner.

Tjeneste 2531 Kjøkken og vaskeri

Soletunet kjøkken:

Produksjon av middag og utlevering av tørrvarer til institusjonsbeboere. Salg i kafeteria til kunder fra omliggende leiligheter og andre besøkende, samt personalkantine. Utkjøring av middag. Kjøkkenet leverer mat til kantina på Rådhuset samt mat til kommunale møter.

Frokostgruppe og middagsservering til brukere som har dagopphold. For å oppnå en reduksjon på 400` Det ligger en forventning om ytterligere reduksjon med kr. 400' vurderes kjøkkendriften på Engveien og Soletunet samordnet fra 2009.

Soletunet vaskeri:

Vask av sengetøy, pasient tøy, arbeidstøy og annet utstyr til Soletunet, samt vask av arbeidstøy, duker med mer for Engveien kafeteria og håndklær for helsestasjonen.

Tjeneste 2540 Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet

Hjemmetjenesten:

Hjemmetjenesten yter helsehjelp og praktisk bistand (hjemmehjelp). Avdelingen har også oppgaver som tildeling og drift av trygghetsalarmer, praktisk formidling av hjelpemidler, middagsutlevering. Medikamenthåndtering for 100 pasienter hver uke. Budsjettet reduseres med kr 125` som følge av at hjemmeboende pasienter får dekket kostnaden til medisinsk utstyr fra folketrygden. Per 01.10.08 har 170 personer vedtak om hjemmesykepleie i ordinær hjemmetjeneste utenfor bemannede omsorgsboliger, 165 har vedtak om hjemmehjelp og 82 vedtak om trygghetsalarm. Det fattes ca. 600 vedtak per år. Budsjettet innebærer en reduksjon av 50 % hjemmehjelp samt reduksjon av vikarposter kr. 100'. I tillegg innebærer budsjettet betaling for praktisk bistand også for de med inntekt under 2G.

Omsorgsboliger med bemanning og bokollektiv:

Vi har 18 bemannede omsorgsboliger og et bokollektiv for 6 personer med psykiske eller demens lidelser.

Omsorgsboligene har 17 private boenheter og 1 trygghetsleilighet samt felles oppholdsrom. Trygghetsleiligheten benyttes som korttidsopphold, avlastning av kortere varighet med inntil 3 uker og det er plass for 1 til 2 personer. Prisen er kr. 118 .- pr. døgn hvor mat er inkludert i prisen.

Beboerne betaler husleie, og egenandel for service/ hjemmehjelp hver for seg. Beboerne har blant annet rett til tekniske hjelpemidler og de har en husleiekontrakt etter kommunens retningslinjer.

Målet med heldøgnsomsorg i bokollektiv og omsorgsboliger er at beboerne kan bo lengre hjemme i sine egne leiligheter , noe som har en nytteverdi ved utsatt innleggelse i sykehjem

Tjeneste 2610 Bygningsdrift institusjon

Tjenesten omfatter kommunale avgifter og renovasjon. Utgiftene til strøm, olje og forsikring er flyttet til virksomhet Eiendom. Nytt i 2009 er at renholderne inklusiv forbruksmateriell skal føres under denne tjenesten.

Tjeneste 2730 Arbeid for funksjonshemmede

Utkjøring av middag til eldre etter innvilget søknad til hjemmesykepleien. Utkjøring av post og møtemat.

8. Engveien-senteret

Handlingsprogram – Engveien-senteret

Grå tabellruter betyr at tiltaket er utenfor budsjettet/økonomiplanen.

Engveien-senteret

Etablere et tilfredsstillende transporttilbud for senterets brukere						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1	Skaffe transport til og fra Engveien for svake grupper. Soletunet har fått kr 600 000,- til ny minibuss	Mål	Sjåfør minibuss			
		Drift	510	510	510	510
		Invest	600			

Frivillighetsentralen

Bidra til oppstart av frivillighetsentral i privat regi						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
Utgår i 2009 pga. anstrengt kommuneøkonomi			0	0	0	0

Økonomiplan og budsjett – Engveien-senteret

Utvikling i utgifter og inntekter for virksomheten:

1.38 Engveien senteret			Økonomiplan 2009-2012			
(i 1000 kr)	Regnskap 2007	Budsjett 2008	Budsjett 2009	2010	2011	2012
Utgifter	5 113	* 5 185	5 187	5 187	5 187	5 187
Inntekter	2 157	2 204	2 164	2 164	2 164	2 164
Netto utgift	2 956	2 981	3 023	3 023	3 023	3 023

*Budsjett 1. tertial

Endringer i basisbudsjett

Tjen.nr	1.38 Engveien senteret	2009	2010	2011	2012
2340	Effekten av lønnsoppgjør 2009	113	113	113	113
2340	Lønnsøkning funksjonstillegg og ansiennitetsoppykk	53	53	53	53
2340	Seniortiltak	40	40	40	40
2340	Utgifter Frivilighetsentral	0	0	0	0
	Sum økte utgifter	206	206	206	206

Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten

Tjen.nr	1.38 Engveien senteret	2009	2010	2011	2012
2340	Bortfall av seniortiltak	-40	-40	-40	-40
2340	Økte priser i kafeteriaen	50	50	50	50
2340	Frivillighetssentral innenfor budsjettet	0	0	0	0
	Sum reduserte utg/økte innt.	10	10	10	10

Budsjettkommentarer – Engveien-senteret

Generelt

Budsjettet innebærer en netto økning på kr. 96'. I dette beløpet ligger det diverse endringer som kommer frem i tabellene "Endringer i basis" og "Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten".

For 2009 legges det opp til at kjøkkenet skal driftes som i tidligere år. Samarbeide med Soletunet kjøkken kan endre på driften i løpet av året.

Tjeneste 2340 Aktivisering eldre/funksjonshemmede

Tjenesten omfatter ansatte på kjøkkenet, personell i resepsjonen, renholder og senterleder.

Senteret har åpent tilbud til alle pensjonister bosatt i Stokke kommune. Resepsjonen i senteret koordinerer hjelpemiddelformidling mellom Hjelpemiddelsentralen i Stokke, ergoterapiavdelingen på Soletunet og kommunens innbyggere. Den håndterer korttidsutlån av tekniske hjelpemidler og gir informasjon til brukere.

Senteret leier ut lokaler til private og offentlige virksomhet.

9. Tiltak for funksjonshemmede

Handlingsprogram - Tiltak for funksjonshemmede

Grå tabellruter betyr at tiltaket er utenfor budsjettet/økonomiplanen.

Boligtilbud

Gi 14 nye brukere et botilbud med bemanning innen 2011.

Tiltak		2009	2010	2011	2012	
1.	Bygge erstatningsboliger for nåværende 4 beboere på Eikelunden samt bygge og bemanne 12 nye boenheter	Mål	Starte bygging	16 boenheter 26,5 årsverk		
		Drift		12006**	12686	12868
		Invest	Anslag 20 000*)	Inventar fellesareal/kontor 255		
2.	Bygge og bemanne 2 nye boenheter i tilknytning til Peer Gyntsvei 38	Mål			2 boenheter 0,8 årsverk	
		Drift			429	429
		Invest		2700		

* I tillegg ble 7,1 mill. finansiert i budsjett 2007 og 1,2 mill finansiert i 2006.

** Kun 2 årsverk fra 1. jan., resten av driften fra 1. mars.

Avlastningsplasser

Antallet avlastningsplasser ved Eikelunden økes fra 1 til 5 i 2010.

Tiltak		2009	2010	2011	2012	
1.	Oppgradering av Eikelunden til avlastningsbolig og bemanne 4 nye plasser i avlastningsboligen	Mål		5 avlastningsplasser 12 årsverk		
		Drift		3518	3518	3518
		Invest	Opprusting Eikelunden 100	Inventar 355		

Tilrettelagte dagtilbudsplasser

Antallet funksjonshemmede brukere ved YME økes fra 19 til 31 i 2012.

Tiltak		2009	2010	2011	2012	
1.	Bygge nytt felles dagsenter for Yme og Kuben samt bemanne 12 nye plasser på Yme med 8 årsverk fram til 2012	Mål		Nytt dagsenter 28 brukere 7 nye årsverk	31 brukere 1 nytt årsverk	
		Drift		Flytteutgifter 160	3003	3419
		Invest		20260		

Økonomiplan og budsjett – Tiltak for funksjonshemmede

Utvikling i utgifter og inntekter for virksomheten:

1.36 Tiltak for funksjonshemmede			Økonomiplan 2009-2012			
(i 1000 kr)	Regnskap 2007	Budsjett 2008*	Budsjett 2009	2010	2011	2012
Utgifter	63 929	65 975	69 872	69 783	69 783	69 783
Inntekter	10 478	9 526	8 460	8 460	8 460	8 460
Netto utgift	53 451	56 449	61 412	61 323	61 323	61 323

*Budsjett 1. tertial

Endringer i basisbudsjett

Tjen.nr	1.36 Tiltak for funksjonshemmede	2009	2010	2011	2012
Flere	Helårseffekt av lønnsoppgjør 2008	3 028	3 028	3 028	3 028
Flere	Andre lønnsendringer (ansiennitetsopprykk, utskifting av personell)	331	331	331	331
Flere	Tilbakeføring vakanser trukket inn 1. tertial	337	337	337	337
2730	Smiløkka og Fønix prisstigning	184	184	184	184
2541	Økte refusjonsinntekter som følge av høyere lønn	-225	-225	-225	-225
2542	Privat avlastning en ny og to med mer	193	193	193	193
2543	Besparelser omsorgslønn	-213	-213	-213	-213
2545	Brukerstyrt personlig assistent lønnsøkning	399	399	399	399
2545	BPA økning timetall eksisterende bruker	366	366	366	366
2545	BPA inntektsforventing for høy i ramma	532	532	532	532
2541	Nytt heldøgns botilbud til tidligere avlastningsbruker	921	921	921	921
	Sum netto økning	5 853	5 853	5 853	5 853

Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten

Tjen.nr	1.36 Tiltak for funksjonshemmede	2009	2010	2011	2012
2340	Gjennomgang av støttekontakt/avlastningsvedtak	-100	-100	-100	-100
2730	Redusere 3 plasser på Smiløkka, halvårseffekt	-88	-177	-177	-177
Flere	Helårseffekt av 6,0 mill reduksjonen	-100	-100	-100	-100
2541/2545	Innføre egenbetaling for de med inntekt under 2G	-56	-56	-56	-56
2730	Bortfall av seniortiltak	-9	-9	-9	-9
Flere	Diverse reduksjoner drift	-87	-87	-87	-87
2544	Halvere opplæringsmidlene (§4A)	-50	-50	-50	-50
2541/2544	Redusere div. vikarposter samt resten av opplæringsmidlene § 4A.	-400	-400	-400	-400
	Sum økte utgifter/ økte inntekter	-890	-979	-979	-979

Budsjettkommentarer – Tiltak for funksjonshemmede

Generelt

Budsjettet innebærer en økning i netto driftsutgifter på kr. 5,0 mill. I dette beløpet ligger det diverse endringer som kommer frem i tabellene ”Endringer i basis” og ”Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten”. Større endringer kommenteres under hver tjeneste.

Tjeneste 1200 Administrasjon og fellesfunksjoner

Omfatter lønn til virksomhetsleder samt administrative driftsutgifter.

Tjeneste 2340 Aktivisering eldre og funksjonshemmede

Ansatte ved bofellesskapene kompenserer beboernes manglende dagtilbud med aktiviteter på dagtid. Budsjettet er tilført til sammen 0,4 årsverk (dels fra overføring fra tjeneste 2532 avlastningsopphold, dels som friske midler) for å gi en person heldøgns botilbud ved å bygge om kontoret på Eikelunden.

Tjeneste 2341 Støttekontakt

Virksomheten gir støttekontakt til 61 personer. Dette er personer med psykiske lidelser, utviklingshemming, fysisk funksjonshemming og andre som av alder eller sosiale årsaker har behov for bistand til en meningsfylt fritid. 40 % av budsjettet benyttes til mennesker med psykiske lidelser. Budsjettet reduseres pga driftsreduksjoner. Det er stor etterspørsel etter tjenesten og en utfordring å dekke behovet innenfor eksisterende rammer.

Tjeneste 2532 Avlastningsopphold

Virksomheten disponerer 1 avlastningsplass for funksjonshemmede barn ved Eikelunden bofellesskap. Kapasiteten utnyttes ved at flere deler på plassen. Budsjettet er redusert med 1,01 årsverk og omdisponert da en av avlastningsbrukerne har fått midlertidig fast botilbud ved å bygge om kontoret på Eikelunden. Midler tilsvarende 0,25 årsverk er tilført fra privat avlastning da et barn nå får avlastning i avlastningsboligen istedenfor privat. Utfordringene framover blir å møte det presserende behovet for boligavlastning for familier med funksjonshemmede barn.

Tjeneste 2541 Pleie, omsorg, hjelp i bolig

De ansatte yter bistand til 51 brukere i form av pleie og omsorg, praktisk bistand, trening og opplæring i alle livets faser. Bistanden varierer fra noen timer i uken til hele døgnet 1-1. Det er utarbeidet individuell plan for den enkelte bruker.

Bakvaksordning er budsjettetert under denne tjenesten. Bakvakten har tjeneste på netter, samt helger og helligdager. Denne gir bistand ved alvorlig sykdom, og uro/utageringer hos brukerne til nattevaktene som er alene på jobb og i helger da bemanningen er minimal.

Tjenesten omfatter også kjøp av plass for 1 funksjonshemmet ved Nøkkelbo.

Budsjettet er tilført til sammen 2,3 årsverk (dels fra overføring fra tjeneste 2532 avlastningsopphold, dels som friske midler) for å gi en person heldøgns botilbud ved å bygge om kontoret på Eikelunden. Vikarpostene er redusert med midler tilsvarende 0,75 årsverk pga kravet til driftsreduksjon.

Utfordringer framover blir å møte det presserende behovet hjemmeboende funksjonshemmede har for døgnkontinuerlige tjenester i bolig.

Tjeneste 2542 Privat avlastning

Virksomheten gir i dag avlastning til 35 barn og unge. Noen ordninger er omfattende og det er engasjert flere oppdragstakere hos samme familie. Privat avlastning utføres både hos avlaster og i familiens eget hjem. I tillegg kjøper kommunen avlastningsplasser på Eidene og ved RMU. Dette er plasser som blir vesentlig dyrere for virksomheten enn ved drift av egen avlastningsbolig.

Mange av barna har alvorlige funksjonshemminger med sammensatt multiproblematikk. Avlastningsordningene er sårbare og det er vanskelig å rekruttere kvalifiserte avlaster. Midler tilsvarende 0,25 årsverk er flyttet til avlastningsboligen da en av avlasterne gir avlastningen der istedenfor privat. Budsjettet reduseres pga kravet til driftsreduksjoner. Utfordringen framover er å arbeide for å utvide antall egne kommunale avlastningsplasser i bolig for å møte behovet for avlastning for familier med funksjonshemmede barn.

Tjeneste 2543 Omsorgslønn

Virksomheten har i dag 17 personer som behov for omsorgslønn, hvorav flesteparten er foreldre med sterkt funksjonshemmede barn eller ektefelle/samboer til funksjonshemmede. Tjenesten ytes der hvor vanlige hjemmebaserte tjenester ikke er tilstrekkelig bistand. Manglende mulighet til å gi kommunal boligavlastning er også en av årsakene til stort press på tjenesten.

Tjeneste 2544 Pleie, omsorg, tvang utviklingshemmede

Midler avsatt til lovpålagt opplæring av ansatte i forbindelse med Lov om sosiale tjenester Kapittel 4A – rettsikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming. Ansatte gis både intern og ekstern opplæring for å møte lovens krav. Budsjettet settes i null pga kravet til driftsreduksjon. Det betyr at all opplæring må organiseres internt, som igjen begrenser muligheten til å nå ansatte i deltidsstillinger med opplæringen.

Tjeneste 2545 Brukerstyrt personlig assistanse

9 personer mottar i dag tjenesten Brukerstyrt Personlig Assistanse. Tilbudene varierer fra 15 til 168 timer pr uke. Brukerne er unge og funksjonshemmede og har et aktivt liv og hvor det ikke er mulig å dekke behovet for bistand via den tradisjonelle hjemmetjenesten. Den enkelte bruker er selv arbeidsleder og ULOBA arbeidsgiver. ULOBA er en brukerorganisasjon som påtar seg arbeidsgiveransvaret for kommunen. Brukerne gir utrykk for stor tilfredshet, og ordningen sparer virksomheten for mye arbeid. Virksomheten ville ikke kunne påtatt seg arbeidsgiveransvaret uten å få tilført nye ressurser. Kommunen forskutterer utbetaling i henhold til vedtak om praktisk bistand. Enkelte tiltak er blitt mer kostnadskrevende som følge av endringer i tjenestemottakers livssituasjon og ytterligere funksjonsnedsettelse som følge av sykdom.

Tjeneste 2730 Kommunale sysselsettingstilbud

Tjenesten representerer tilrettelagt arbeid og dagsentertilbud for 43 funksjonshemmede. Tilbudene gis ved Yme produkter hvor det utføres keramikk- og vedproduksjon. Øvrige arbeidsplasser er Fønix kompetansesenter, Smiløkka industrier, Nøkkelbo, samt et gårdstilbud. Fønix og Smiløkka driver forskjellige typer produksjonsrettet virksomhet, samt pakke- og monteringsarbeide. Fra høsten 2009 vil flere unge stå uten dagtilbud etter avsluttet videregående skole på grunn av manglende ressurser. Antall plasser på Smiløkka er pga kravet til driftsreduksjoner redusert med 3.

Utfordringene for de nærmeste årene er å møte behovet for flere tilrettelagte arbeidsplasser.

10. Barnehager

Handlingsprogram - Barnehager

Grå tabellruter betyr at tiltaket er utenfor budsjettet/økonomiplanen.

Frydenberg ressurscenter

Frydenberg barnehage utvikles som kommunalt ressurscenter for barn med funksjonshemninger i barnehager i Stokke.

Tiltak		2009	2010	2011	2012
1.	Utvikle ressurscenteret faglig, organisatorisk og i forhold til fysisk miljø.	Mål	Sanserom og hjelpemidler.		
		Drift	Basis*		

* Forutsetter eksterne midler i 2009.

Barnehagebygg og barnehageplasser

Opprettholde full behovsdekning gjennom å tilby barnehageplass til 98 % av alle barn i aldersgruppen 1 – 5 år (614 plasser 2010)

Tiltak		2009	2010	2011	2012
1.	Bygge ut Trekanten med ca 35 nye plasser innen 2011	Mål		Prosjektering	35 plasser
		Drift			*
		Invest		1 000	8 000
2.	Bygge ny barnehage	Mål			Etter behov
		Drift			*
		Invest			
3.	Innvendig trapp Elverhøy	Invest	150		

*Endret finansieringsordning gjør at det må tas høyde for kommunale driftskostnader ved etablering av nye plasser fra 2011.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Alle barnehager skal innen 2010 være fysisk tilrettelagt for en økende andel småbarnsplasser og tilfredsstillende kravene til godkjenning iht. Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Tiltak		2009	2010	2011	2012
1.	Separat grovgarderobe (våt sone) småbarnsavdeling	Mål	Ombygging av klimarom Ekely		
		Invest	80		
2.	Ny inngjerding av barnehager - krav for å få godkjenning iht. forskriften. (Jf. kap. 13)	Mål	Olaløkka Trekanten		
		Invest	200		
3.	Isolerte vognskur i barnehagene – krav for å få godkjenning iht. forskriften.	Mål	Vognskur i 3 barnehager	Vognskur i 3 barnehager	Vognskur i 2 barnehager
		Invest	450	450	300

Administrative ressurser

De administrative ressursene skal styrkes i tråd med sektorens utviklingsoppgaver og økende omfang.						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1.	50 % styrking av de administrative ressursene, innenfor rammen av øremerkede midler til drift av barnehager	Mål	0,5 å.v.			
		Drift	250	250	250	250

Økonomiplan og budsjett – Barnehager**Utvikling i utgifter og inntekter for virksomheten:**

1.4 Barnehager			Økonomiplan 2008-2011			
(i 1000 kr)	Regnskap 2007	Budsjett 2008*	Budsjett 2009	2010	2011**	2012**
Utgifter	60.749	60.408	62.535	62.347	62.347	62.347
Inntekter	56.279	57.218	61.159	61.274	61.274	61.274
Netto utgift	4.470	3.190	1.376	1.073	1.073	1.073

* Budsjett 1.tertial 2008

** Øremerket statstilskudd og skjønnsmidler til barnehager er budsjettert i virksomhetens ramme. Disse tilskuddene skal innlemmes i rammetilskuddet fra og med 2011.

Netto utgift 2010 – 2012 er forutsatt at kommunens egenfinansiering av barnehager ikke er lavere enn i 2003.

Endringer i basisbudsjett

Tjen.nr	1.4 Barnehager	2009	2010	2011	2012
flere	Effekt av ansiennitetsopprykk i løpet av kalenderåret	123	310	310	310
flere	Årseffekt av sentrale lønnsoppgjøret 08	1106	1106	1106	1106
2010	Seniortillegg merkostnad	20	20	20	20
flere	Endring av sats til SKP	23	23	23	23
2010	Vakant stilling 7 mnd. åpen bhg	-98	-98	-98	-98
2010	Omgjøring av stilling til ped.leder	18	18	18	18
2010	Styrking av administrasjonen finansiert av skjønnsmidler	194	194	194	194
flere	Dekning av lønnsøkning innen egen ramme	1 171	1 171	1 171	1 171
2010	Merkostnad kommunalt tilskudd til private barnehager	317	317	317	317
2010	Tilbakeført midler jfr. notat 1.tert	55	55	55	55
2010 2210	Frydenberg barnehage helårseffekt drift av nye plasser, flere småbarn	684	684	684	684
2210	Leie av lokaler i rådhuset - lekekontoret	-100	-100	-100	-100
2110	Mindreforbruk styrket tilbud i andre kommuner og private barnehager	-75	-75	-75	-75
2010 2210	Nye tiltak finansiert av skjønnsmidler	-355	-355	-355	-355
2210	Garderobe Ekely	65	65	65	65
2010	Pris- og kostnadsvekst statstilskudd	-1 410	-1 410	-1 410	-1 410
2010	Pris- og kostnadsvekst skjønnsmidler 4,2%	-524	-524	-524	-524

2010	Økte skjønnsmidler	-627	-627	-627	-627
2010	Inntektsvikt foreldrebetaling (opphold og mat), jfr. sammensetting av barnegrupper	49	49	49	49
2010	Inntektsvikt statstilskudd økt andel småbarn	538	538	538	538
2110	Merinntekt styrket tilbud i andre kommuner og private barnehager	-302	-302	-302	-302
	Sum netto	872	1.059	1.059	1.059

Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten

Vilkår for skjønnsmidler til barnehagesektoren innebærer at kommunens netto utgift på barnehageområdet ikke kan reduseres i forhold til nivået i 2003 – 6.350'

Tjen.nr	1.4 Barnehager	2009	2010	2011	2012
2150	Bortfall Ekely lekesenter	-166	-236	-236	-236
2010	Bortfall åpen barnehage	-60	-80	-80	-80
2010	Bortfall veiledningstilbud	-42	-46	-46	-46
2110	Bortfall stillinger styrket tilbud	-187	-448	-448	-448
2010	Bortfall styrking administrasjon	-194	-194	-194	-194
2010	Kutt utdanningspermisjon	-15	-35	-35	-35
2010	Flere barn per årsverk - økte inntekter	-607	-722	-722	-722
2010	Redusere sommeråpent - fra 4 til 2 uker	-40	-40	-40	-40
2010	Kutt kortidsvikarer	-126	-126	-126	-126
2010	Kutt tilskudd til private barnehager	-170	-170	-170	-170
2010	Kutt 25 % driftsmidler barnehage felles	-187	-187	-187	-187
2010	Kutt 15 % driftsmidler barnehagene	-225	-225	-225	-225
2110	Kutt 25 % driftsmidler styrket tilbud	-27	-27	-27	-27
1200	Kutt 25 % driftsmidler administrasjon	-28	-28	-28	-28
2110	Kutt midler til ref.krav barn i andre kommuner	-185	-185	-185	-185
2210	Bortfall investering grovgarderobe	-65	-65	-65	-65
2010	Økte skjønnsmidler flere barn	-342	-342	-342	-342
flere	Bortfall av seniortillegg	-20	-20	-20	-20
	Virksomhet barnehager	-2 686	-3 176	-3 176	-3 176
	Endringer andre virksomheter	0	0	0	0
	Sum netto	-2 686	-3 176*	-3 176*	-3 176*

* Forutsetter at økt innsparing i forhold til 2009 ikke bidrar til lavere egenfinansiering enn i 2003.

Investeringer

Tjen.nr.	1.4 Barnehager	2009	2010	2011	2012
	Sum nye investeringer	0	0	0	0

Budsjettkommentarer – Barnehager

Budsjettet er basert på at kommunens egenfinansiering av barnehager skal ligge på samme nivå som i 2003. Økte kostnader til renter og avdrag i perioden 2003 - 2009, samt økte driftskostnader knyttet til drift av barnehageplasser etablert både før og etter 2003 er i sin

helhet finansiert av øremerkede statlige midler. Som en konsekvens av dette er det innarbeidet driftsreduksjoner tilsvarende kr. 1.814' i forhold til 1. tertial 2008.

Tjeneste 1200

Tjenesten omfatter 1,8 årsverk i barnehageadministrasjonen samt driftskostnader knyttet til denne. Driftskostnadene er redusert med 25 % i forhold til 1. tertial 2008.

Tjeneste 2010 Førskole

Tjenesten omfatter basistilbud i barnehagene, 83 kommunale årsverk.

I løpet av 2008 er det tatt i bruk nye barnehageplasser ved to barnehager, Frydenberg og Gjennestad. En familiebarnehage er lagt ned. Antall barn i kommunale barnehager er økt fra 318 til 348, antall barn i private barnehager er redusert fra 240 til 219.

Kommunale barnehager er budsjettert med kr. 21.900' i statstilskudd, kr. 9.100' i foreldrebetaling og kr. 6.900' i kommunalt tilskudd. Ikke-kommunale barnehager kr. 13.900' i statstilskudd, kr. 3.900' i kommunalt tilskudd, kr. 300' til refusjon av søskenmoderasjon.

Kommunale barnehager (81,0 årsverk)

Følgende driftsreduksjoner er innarbeidet i budsjettet:

Åpen barnehage Elverhøy legges ned fra 1. april 2009. Det tas inn flere barn per årsverk for å øke inntektene. Det kuttes i midler til korttidsvikarer i barnehagene. Driftsmidlene i kommunale barnehager blir redusert med 15 %. Delvis lønn i forbindelse med utdanningspermisjon blir trukket tilbake. Det blir ikke avsatt midler til innredning av grovgarderobe på Ekely.

Ikke-kommunale barnehager

Kommunalt tilskudd til ikke-kommunale barnehager er fordelt i henhold til en beregningsnøkkel fastsatt av Kunnskapsdepartementet der utgangspunktet er kostnadsnivået i de kommunale barnehagene. Grunnet innsparing i kommunale barnehager i 2008 videreføres det kommunale tilskuddet til private barnehager på 2008-nivå med påslag for pris- og kostnadsvekst.

Barnehage felles (2,2 årsverk)

Sommeråpen barnehage blir redusert fra 4 til 2 uker. Veiledningstilbud til assistenter i kommunale og private barnehager opphører. Konsulentstilling (administrasjon) blir ikke økt. Grunnet inntak av flere barn er skjønnsmidlene økt med kr. 300' i forhold til 2008-nivå.

Tjeneste 2110 Styrket tilbud førskolebarn

Tjenesten omfatter spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder, samt tiltak for å legge til rette for barn i barnehage med nedsatt funksjonsevne, 9,6 årsverk.

Kommunen mottar øremerkede midler til barn med nedsatt funksjonsevne. Tilskuddet fordeles etter søknad fra den enkelte barnehage og midlene kan ikke brukes til å finansiere spesialpedagogisk hjelp hjemlet i opplæringsloven. Tilskudd 2009 kr. 1.800'.

Som driftsforbedrende tiltak i 2009 foreslås det å kutte i midler avsatt til refusjonsutgifter knyttet til barn med funksjonshemninger som får tilbud i andre kommuner. Det foreslås samtidig at kommunen trekker seg ut av samarbeidsavtalen om drift av Aulerød barnehage for hørselshemmede. Grunnet ett års oppsigelsestid med virkning fra august får en eventuell oppsigelse ikke effekt før i 2010.

Øvrige driftsreduksjoner som er innarbeidet i budsjettet:

Redusert bemanning 1,10 årsverk. Redusert vikarbruk. 25 % reduksjon i driftsmidler. Kostnadene er redusert med kr. 400' i forhold til 1. tertial 2008.

Tjeneste 2210 Førskolelokaler

Tjenesten utgjør driftsutgifter til lokaler til barnehageformål.

Grunnet sterk økning i kostnaden til renovasjon med mer er det ikke funnet rom for driftsreduksjoner på denne tjenesten.

Tjeneste 2150 Skolefritidsordning

Tjenesten utgjør drift av Ekely lekesenter som er et fritidstilbud til barn fra 3 – 12 år.

Rådmannen foreslår at lekesenteret legges ned fra april 2009.

11. Kultur

Handlingsprogram - Kultur

Grå tabellruter betyr at tiltaket er utenfor budsjettet/økonomiplanen.

Kulturanlegg:

Antallet kulturanlegg skal være 221 i 2012 ved at eksisterende anlegg utbedres samt at det bygges noen nye anlegg.

Tiltak			2009	2010	2011	2012
Målsetting for antall kulturanlegg		Mål	214	214	215	215
Nærmiljø-/mindre anlegg:						
1	En sti for øyet, del 2, skulpturdal (K)(1)	Drift	(basis)	(basis)	(basis)	(basis)
		Invest		Fullføres*		
2	Bokemoa 1000-årssted (K)(2)	Invest		Fullføres*		
3	Kyststi: Bogen kai - Sundåsen, inkl universell utformet sjøfiskeplass (K)	Drift	(basis)	(basis)	(basis)	(basis)
		Invest	Fullføres*			
4	Låven, flerbruksflate (K)	Invest	Fullføres*			
5	Storevar vel: Belysning nærmiljøanlegg	Drift	Fullføres*			
6	Kyststi, videre planlegging (K)(11)	Invest		75	75	
7	Turkart for Stokke (K)(15)	Invest	50	50		
8	Atferdsregler, info/skiltplass - friområder (K)(16)	Invest			125	15
9	AIL: Ballbinge Arnadal (13)	Drift	100 (Basis)	50 (Basis)		
10	Nærområdekart Bokemoa (K)(17)	Invest	35			
11	Nærområdekart, Vear (K)(18)	Invest	35			
12	Nærområdekart Storås (K)(19)	Invest	35			
13	Nærområdekart Melsom (K)(20)	Invest	35			
14	Nærområdekart, Langlo (K)(21)	Invest	35			
15	Vear skole: Ballbinge 1 (K)(22)	Drift		10	10	10
		Invest		75	75	
16	Vear skole: Ballbinge 2(K)(23)	Drift		10	10	10
		Invest		150		
17	Kyststi, Vårnes - Sand, krever avtaler (K)(26)	Invest				120
18	Låven, oppgradering lokaler (K)(28)	Invest		250		
19	Ravnø: Brygge friområde (K)(29)	Drift		10	10	10
		Invest		25		
20	SIL: Kunstgress 7-erbane (30)	Drift		50 (Basis)		
21	Turveirunder (K)(39)	Drift			40	40
		Invest		100	200	
22	IKT tilrettelegging kommunale haller	Drift			100 (Basis)	100 (Basis)
			2009	2010	2011	2012
Større anleggsprosjekter						
1	SIL: Storås skianlegg: Arenahus (1), Snøproduksjon utvid. Skileik	Drift	233 (Basis)		0	0
2	VIF: 11- Fotballbane, gress (2)	Drift	107 (Basis)		0	0

	Kommunal andel, tillegg jfr 3-deleingsprinsippet	Drift	165			
3	VIF: Toalett lager teknisk bygg (3)	Drift	Fullføres*			
4	VIF: 7- Fotballbane, kunstgress (4)	Drift	Fullføres*			
	Kommunal andel tillegg jfr 3-deleingsprinsippet	Drift	561			
5	SIL: Forberede NM ski 2010, (6) - inkl ny sprintløype	Drift	Fullføres*			
		Drift	0			
6	SIL: 11- Fotballbane, kunstgress (7)	Drift		Fullføres		
	Kommunal andel jfr 3-deleingsprinsippet	Drift	2300			
7	Melsom vgs: Stall nr 2 (8)	Drift	Fullføres*			
8	Storåsrunnen, planlegging og leie (K)	Drift	120	20	20	20
9	AIL: Klubbhus Inngang, toaletter, HC tilpassning (11)	Drift		Fullføres*		
	Kommunal andel jfr 3-deleingsprinsippet	Drift	700			
10	Melsom vgs: Ridehall nr 2 (9)	Drift			Fullføres*	
11	Modernisering Stokke bibliotek (K)(10)	Invest		1 900		
12	Stokkehallen, innvendig oppgradering (K)(11)	Invest		300	900	
13	Bygdetunet: Nytt vognskjul og smie (12)	Drift			333	
14	Stella Polaris: Utendørs teaterscene (13)	Drift		240	Fullføres*	
15	Økt tilskudd til drift av nye ikke-kommunale anlegg.(20)	Drift	200	200	200	200
	Sum drift av kommunale anlegg	Drift	0	0	0	0
	Sum investering kommunale anlegg	Invest	225	50	125	15
	Sum økte tilskudd til drift av ikke-kommunale anl.	Drift	0	0	0	0
	Sum tilskudd til invest. i ikke-kommunale anlegg	Drift (Basis)	440	100	100	100

* Anlegget er i gang/finansiert med tidligere bevilgninger eller ikke-kommunale midler, men synliggjøres her pga plankrav ved søknad om tilskudd

(K) Kommunalt anlegg

(1) Stokke Idrettsråds prioritering 16.10.08

Kulturskolen

Antall elever mellom 6-15 år i kulturskolen skal tilsvare 30 % av elevtallet i grunnskolen. Dette innebærer en økning på ca 340 elever fra 170 elever i 2008 til ca 510 elever i 2012.

Tiltak		2009	2010	2011	2012	
1.	Musikk, visuell kunsthøgskole og teaterundervisning med totalt 60 t/u, ca 2 1/2 årsverk ved utgangen av 2012 (netto/eks elevpenger)	Mål	15%	20%	25%	30 %
		Drift	145	290	435	580

Biblioteket

Øke tilgjengeligheten til bibliotekets tjenester/tilbud ved å øke åpningstiden fra 27 t/u til 35 t/u i 2012.

Tiltak		2009	2010	2011	2012	
1.	Økt åpningstid – 1-1 1/2 årsverk	Mål	35 t/u	40 t/u	45 t/u	45 t/u
		Drift	275	350	470	470

Andre kulturområder

Effektivisere utleie av idrettshaller og kulturlokaler for publikum og administrasjon						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1	Programvare, kommunikasjon/fiber og IKT-utstyr.	Mål	IT-basert utleie og adm. på plass			
		Drift	20	20	20	20
		Invest	170	150		

Økonomiplan og budsjett – Kultur**Utvikling i utgifter og inntekter for virksomheten:**

1.5 Kultur			Økonomiplan 2009-2012			
(i 1000 kr)	Regnskap 2007	Budsjett 2008*	Budsjett 2009	2010	2011	2012
Utgifter	13.808	11.933	11.245	10.552	10.552	10.552
Inntekter	3.137	1.207	1.408	1.711	1.711	1.711
Netto	10.671	10.726	9.837	8.841	8.841	8.841

* Budsjett 1.tertial 2008

Endringer i basisbudsjett

Tjen.nr	1.5 Kultur	2009	2010	2011	2012
flere	Sentral lønnsoppgjør	378	378	378	378
3830	Ansiennitetsopprykk	17	17	17	17
flere	Andre lønnskorrigeringer (nye ansettelser, kostnad vikarer,m.m)	64	64	64	64
3830	Bortfall prosjektmidler	10	10	10	10
3830	Refusjon lønn jfr. samarbeidsavtale	-83	-83	-83	-83
3860	Økt husleie kulturskolen	21	21	21	21
3860	Økt foreldrebetaling-kulturskole lik deflator	-15	-15	-15	-15
flere	Endring av sats til Stokke Pensjons Kasse	5	5	5	5
	Sum netto	397	397	397	397

Driftsreduksjoner

Tjen.nr	1.5 Kultur	2009	2010	2011	2012
2341	Bortfall tjeneste tilrettelagt kulturtiltak for mennesker med stort bistandsbehov	-214	-336	-336	-336
3830	Reduksjon 0,6 årsverk kulturskole	-118	-186	-186	-186
2310	Bortfall kommunal fritidstilbud som kommunal tjeneste	-390	-614	-614	-614
	Ungdommens kulturmonstring m.m.	-60	-137	-137	-137
3810	Selvkost idrettshaller	-354	-709	-709	-709
3700	Reduksjon bibliotek	-150	-300	-300	-300
	Sum reduserte utgifter/ økte inntekter	-1.286	-2.282	-2.282	-2.282

Nye investeringer

Tjen.nr.	1.5 Kultur	2009	2010	2011	2012
	Sum nye investeringer	0	0	0	0

Budsjettkommentarer – Kultur

Generelt

Det er foretatt driftsreduksjoner for til sammen kr 1.286' i 2009 og kr 2.282 ' hvert år ellers i perioden. Reduksjoner betyr at noen tjenester /tiltak tas bort i sin helhet, noen får en betydelig reduksjon/må omdefineres.

Tjenesten 1200 Administrasjon og fellesfunksjoner

Tjenesten omfatter ledelse, koordinering og oppfølging av fellesoppgaver innenfor virksomhetens samlede ansvarsområde.

Tjenesten 2021 Den kulturelle skolesekken

Tjenesten omfatter administrasjon og formidling av "Den kulturelle skolesekken (DKS)" og Rikskonsertene i Stokke kommune. I tillegg til å motta tilbud via fylkeskommunen, mottar kommunen sentrale midler til produksjon/kjøp lokalt. Eksterne midler kan ikke benyttes til å dekke administrative kostnader.

Tjenesten 2310 Aktivitetstilbud barn og unge

Det kommunale fritidstilbud på Vear og Stokke legges ned. Tjenesten omfatter nå kun tilskuddsmidler til barne- og ungdomsformål.

Tjenesten 2341 Fritidsassistent/støttekontakt

"Tilrettelagt kulturtiltak" utgår som egen tjeneste under virksomhet kultur, herunder koordineringsressursen (50% årsverk). Ansvar for de etablerte tilbud med tilhørende restressurser/personalansvar overføres samarbeidspartnerne (psykiatritjenesten og de frivillige aktørene). Tilbudet retter seg mot mennesker med utviklingshemming, fysisk handikappede og mennesker med psykiske lidelser. Overordnet mål har vært å tilrettelegge fritids- og kulturtilbud slik at flere kan delta utefra ønske og behov, herunder øke deltakelsen i ordinære tilbud. Interne overføring av psykiatrimidler utgår.

Tjenesten 3600 Naturforvaltning og friluftsliv

Tjenesten omfatter tilskudd til vedlikehold av lysløype/turløyper.

Tjenesten 3650 Kulturminnevern

Det er ikke avsatt midler til kulturminnevern.

Tjenesten omfatter kulturminnevern i regi av bla. 3 kulturhistoriske stiftelser (Bogen Kunstnerverksteder, Melsom Mølle og Stokke Bygdetun), institusjoner samt lag/foreninger. De kulturhistoriske stiftelser ivaretar og drifter betydelige bygningsverdier. Med unntak av Stiftelsen Stokke Bygdetun foreligger det pr. dato ingen faste drifts-/tilskuddsavtaler med kommunen.

Tjenesten 3700 Bibliotek

Tjenesten omfatter drift av Stokke Bibliotek. I 2009 vil en få en ytterligere bemanningsreduksjon på kr 150`. Dette betyr reduksjon i åpningstiden fra 5 til 3 dager i uka. Biblioteket vil måtte regne med å holde stengt ved nødvendige møter, fravær, ferier, og avspaseringer (dvs dårlig forutsigbarhet). I tillegg vil tilbudet "Boken kommer" utgå. Lovpålagt samarbeid med skolene og samarbeidet med eksterne aktører må revurderes. Bibliotekets rolle som informasjonsformidler blir redusert.

Tjenesten 3750 Museer

Tjenesten omfatter kommunens økonomiske forpliktelse overfor Stiftelsen Stokke Bygdetun som er et lokalt museum beliggende i Bokemoa. Bygdetunet står overfor store utfordringer knyttet til registrering og formidling av egne samlinger, blant annet en grafikksamling.

Tjenestene 3770 Kunstformidling.

Tjenesten omfatter kommunens faste avtaler (Vestfold Festspillene, teateret STELLA POLARIS og Sti for øye), samt kulturpris/-stipend.

Tjeneste 3800 Idrett

Tjenesten omfatter tilskuddmidler til drift idrettsformål og svømmehall. Kommunens restmedvirkning til lagenes investering i Storås skianlegg og ny 11-bane på Vear er innarbeidet i budsjettet som en driftsutgift.

Tjenesten 3860 Kommunale kultur-, idrettsbygg og anlegg

Tjenesten omfatter en samordnet drift av Stokkehallen og Vearhallen, herunder en vaktmester og to renholdere. Tjenesten omfatter også driftsutgifter til kulturskolens lokaler og flerbrukslokalene Fritidsmagasinet og "Låven". Flerbrukslokalene huser i tillegg til fritidstilbud også musikkrom, SFO, tilrettelagt kulturtiltak, kafé og utleie når det er kapasitet til det.

Tjeneste 3830 Kulturskole

Tjenesten omfatter drift av Stokke kommunale kulturskole. I skoleåret 2008/2009 er det registrert 170 elevplasser (grunnskolen). I samarbeid med barnehagene er det etablert "Den kulturelle barnehagesekken" (barn u/skolealder). Kulturskolen har lokaler i Engveien-senteret, men benytter også skolelokalene. Spørsmål knyttet til andre egnede undervisningslokaler er ikke avklart. Fra 2009 reduseres tjenesten med 0,6 årsverk (Stillingene i kulturskolen er små). Dette betyr at følgende tilbud utgår: Dans, maling/bilder, dirigentsamarbeid korps og utvidet samarbeidsprosjekt (musikk/animasjon) i skole (alle 5.klasser) og i barnehage.

Tjenestene 3850 Andre kulturaktiviteter og 3852 17.mai

Tjenesten omfatter bla tilskudd til sang- og musikk foreninger, foreninger/tiltak som ikke hører inn under spesielle foreningskategorier samt midler til avtalefestede tiltak i regi av virksomheten. Det er ikke avsatt tilskudd til kulturaktiviteter i regi av "voksenforeninger".

12. Arealplan og byggesak

Handlingsprogram - Arealplan og byggesak

Grå tabellruter betyr at tiltaket er utenfor budsjettet/økonomiplanen.

Boligbygging						
Legge til rette for at det kan bygges boliger tilsvarende 1,1 % årlig befolkningsvekst						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1	Behandle reguleringsplaner med boligformål	Mål	85 pr år	85 pr år	85 pr år	85 pr år

Planavklaring gang- og sykkelveier

Utarbeide reguleringsplaner som grunnlag for framtidig utbygging av gang- og sykkelveier.						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1	Lundskogen – Tønsberg grense	Mål	Regulere 2,0 km *)			
2	Dalen – Andebu grense (minus 1,7 km ferdigreg. Fossnes. – Vennerød)	Mål	Regulere 6,7 km **)			
3	Rørkollv.	Mål	Regulere 2,1 km			
4	Sandsje – Bogen	Mål		Regulere 2,8 km		
5	Ragnhildrødv.	Mål			Regulere 1 km	
		Invest	100	100	100	100

(Midler til bygging av g/s-veger budsjetteres under kap. "Eiendom og kommunalteknikk")

*) Finansieres av Statens vegvesen

***) Finansieres av Eiendom og kommunalteknikk

Klima

Stimulerer til reduksjon av klimagasser og økt bruk av fornybar energi iht. klima- og energiplanen						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1	Reduserte klimautslipp og motivere til fornybar energi i landbruket.	Mål	Kampanje for gjødsel-håndtering	Kampanje for alternativ energi		
		Drift	Basis	Basis		
2	Stimulere utbyggere til bruk av fornybar energi/vannbåren varme ved nybygging	Mål	Informasjons-brosjyre			
		Drift	Basis			

Økonomiplan og budsjett – Arealplan og byggesak

Utvikling i utgifter og inntekter for virksomheten:

1.63 Arealplan og byggesak			Økonomiplan 2009-2012			
(i 1000 kr)	Regnsk. 2007	Budsj. 2008 *)	Budsj. 2009	2010	2011	2012
Utgifter	6 053	5 275	5 391	5 391	5 391	5 391
Inntekter	3 510	3 841	3 946	3 969	3 991	4 015
Netto utg.	2 543	1 434	1 445	1 422	1 400	1 376

*) Budsjett 1. tertial

Endringer i basisbudsjett

Tjen.nr	1.63 Arealplan og byggesak	2009	2010	2011	2012
	Lønn	372	372	372	372
3020	Gebyrinntekter byggesak	-43	-68	-92	-119
3020	Bruk av fond byggesak	-62	-60	-58	-55
	Sum endringer i basisbudsjett	267	244	222	198

Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten

Tjen.nr	1.63 Arealplan og byggesak	2009	2010	2011	2012
3290	Konsulentutgifter landbruk	- 10	- 10	- 10	- 10
3290	Inventar/utstyr landbruk	-12	-12	-12	-12
3010	Konsulentutgifter arealplanlegging	-69	-69	-69	-69
3030	Konsulentutgifter oppmåling	-150	-150	-150	-150
3020	Lisenser byggesak	-10	-10	-10	-10
3290	Beverting landbruk	-5	-5	-5	-5
	Sum reduserte utgifter/økte inntekter	-256	-256	-256	-256

Investeringer

Tjen.nr.	1.63 Arealplan og byggesak	2009	2010	2011	2012
3010	Reguleringsplaner g/s- veier	100	100	100	100
	Sum nye investeringer	100	100	100	100

Budsjettkommentarer – Arealplan og byggesak

Generelt

Netto driftsutgifter øker med kr. 11'. Endring i basis utgjør kr. 267' og driftsreduserende tiltak utgjør kr. 256'. Det er tatt hensyn til lønnsendringer og gebyrinntekter og fondsbruk for byggesak. Driftsforbedrende tiltak er kommentert under hver tjeneste.

Tjeneste 3020 Byggesak

Tjenesten ivaretar bygge- og delingssaker, utslippssaker, egenerklæringer for konsesjonsfrihet og GAB-registreringer. I tillegg gir tjenesten rådgivning og veiledning i byggt tekniske spørsmål. Gebyrinntekter ut over selvkost ble avsatt på fond i 2007. Fondet brukes opp jevnt de neste årene.

Tjeneste 3030 Geodata/oppmåling

Tjenesten omfatter behandling av delingssaker, kartforretninger, seksjonering av fast eiendom og tildeling av adresse- og stedsnavn, samt et overordnet ansvar for koordinering av ulike kartbaser. En utfordring vil være kontinuerlig ajourføring av nyere kartverk samt innføring av en ny måte å registrere eiendomsforhold på (matrikkel). Som et driftsreduserende tiltak reduseres konsulentutgifter med kr 150'. Oppgaver må da omprioriteres innenfor oppmålingsavdelingen.

Tjeneste 3010 Arealplanlegging

Tjenesten omfatter behandling av reguleringsplaner og bebyggelsesplaner. Utfordringen de nærmeste årene er at arealtjenesten er i ferd med å bli 100 % digital, slik at krav til ny kompetanse må ivaretas og utvikles. Konsulenttjenester er redusert med kr. 69' som følge av behovet for å redusere kommunens kostnader.

Tjeneste 3290 Landbruk

Tjenesten har ansvar for jordbruk, skogbruk, viltforvaltning, konsesjonssøknader, boplikt og driveplikt, disponering av landbruksareal og statlig tilskudd til jord- og skogbruk. Budsjettet for konsulenttjenester og inventar/utstyr er kuttet med henholdsvis kr. 10' og kr. 12' som en del av driftsreduserende tiltak.

13. Eiendom og kommunalteknikk

Handlingsprogram – Eiendom og kommunalteknikk

Grå tabellruter betyr at tiltaket er utenfor budsjettet/økonomiplanen.

Brannsikring

Brannsikring av alle omsorgsboliger og kommunale bygg					
Tiltak		2009	2010	2011	2012
1	Sprinkelanlegg i alle omsorgsboliger	Mål	56 boliger (alle)		
		Invest	100		
2	Brannvarslingsanlegg i kommunale bygg	Mål	Vear skole		Barnehager
		Invest	400	400	400

Energiøkonomisering

Reduserer forbruket av elektrisitet med 3 % *					
Tiltak		2009	2010	2011	2012
1	Investere i nye lysarmaturer, styringssystem for å redusere strømkostnadene	Mål	3 %		
		Invest	250		

* Tilsvaret kr. 335'

Sikkerhet og standard bygg og anlegg					
Kommunale bygg skal ivareta offentlige krav til sikkerhet, miljø og standard.					
Tiltak:		2009	2010	2011	2012
1	Oppgradering svømmehallen Bokemoa	Invest		800	
2	Nytt ventilasjonsanlegg Bokemoa. Gymsal og svømmehall	Invest	2000		
3	Renovering gammel del rådhuset	Invest	1000	1000	
4	Stupetårn Melsomvik (HMS-krav) HC-tilpassing	Invest	800 *)		
5	Forbedring av inneklimate	Mål	Vear skole	Rådhuset	
		Invest	1600	1400	1400
6	Nye gjerder barnehager (HMS-krav). Trekanten og Olaløkka (Jf. kap. 10)	Invest	200		
7	Snøryddingsmaskiner	Invest	350		

*) Det vil bli søkt om spillemidler

Opparbeiding/tilrettelegging friområder						
Tiltak:			2009	2010	2011	2012
1	Nytt friområde Sandbånn	Mål	Planlegging	Oppstart opparbeiding	Ferdig opparbeidet	
		Drift		30	50	50
		Invest	75*)	200*)	800*)	
2	Stokke kommunes andel av ny båt til Skjærgårdstjenesten	Invest	560'			

*) Eventuelle spillemidler kommer i tillegg

Boliger

Sørge for boligtilbud til vanskeligstilte grupper (iht boligsosial handlingsplan)						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1	Kjøpe 23 boliger for framleie innen 2010.	Mål	18 boliger	23 boliger		
			7 nye	5 nye		
		Invest	8000*	8000*		

*) Låneopptak forutsettes finansiert ved leieinntekter.

Trafikksikkerhet						
Øke trygghetsfølelsen for mye trafikkanter spesielt ved skoler og skoleveier.						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1	Bygge gang- og sykkelvei Storevar – Sandsje 0,9 km ny g/s-vei (40 %)	Mål		Ferdigstilling		
		Invest		1900*)		
2	Bygge gang- og sykkelvei Dalen – Gravdal 8 km.		Planlegging	Oppstart	Ferdigstilling	
		Invest		7000**	7000	7000
3	Bygging av sykkelvei Sandsje – Hvalsåsen (1,7 km)	Mål	Planlegging - grunnerverv	Ferdigstilling		
		Invest	S. vegvesen	S.vegvesen		
4	Belysning busslommer Vear	Invest	150			
5	Trafikksikring - tiltak iht trafikksikkerhetsplanen			Skilting	Skilting 30-soner	
		Invest		100	100	100
		Invest		100	100	

*) Forutsetter i tillegg 60 % fra fylkeskommunen

***) Finansiert i 2008

Sentrum Syd – nytt boligområde						
Klargjøre området for boligutbygging innen utgangen av 2008						
Tiltak			2009	2010	2011	2012
1	Utstyr til ny felles lekeplass	Invest		200		

Sentrum Øst – bybebyggelse

Klargjøre området for utbygging av trinn 1 til forretninger, kontor og boliger innen 2008					
Tiltak:		2009	2010	2011	2012
1	Flytting kabler (telefon, strøm, etc) sentrum øst	Invest	1000 *)		
2	Bygge ny brannstasjon/verksted (netto)	Invest		13000	

*) Investeringen er forutsatt delvis refundert av utbygger/samarbeidspartner på et seinere tidspunkt

Arnadal

Tilrettelegge for videreutvikling av Arnadalområdet og utbygging av boligområder ved Gryte, Pikås og Fossnes samt vann og avløp mot Andebu					
Tiltak:		2009	2010	2011	2012
1	Vannledning Dalen – Gravdal (Stokkes andel)	Invest	1000	3500	4000
2	Avløpsledning Dalen – Fossnes samt sanering avløp fra Borgen og Elverhøy	Invest		1000	4000
3	Forskuttering ny fylkesvei Dalen-Gryte	Drift			450 renter **)
		Invest		9000*)	
4	Trekrør og fiber til Fossnes/Vennerød - Gravdal	Invest		500 925 ¹⁾	

*) Refunderes senere av fylkeskommunen

***) Renter budsjetteres samlet under finans.

¹⁾ Finansiert tidligere

Vann og avløp (avgiftfinansieres)

Rehabiliterer, sanerer og oppgraderer ledningsnett og behandlingsanlegg					
Tiltak		2009	2010	2011	2012
1	Gjennomføring av avløpssanering og oppgraderinger	Mål	Prestegårdskogen		
		Invest	100		
2	Oppgradering vann	Invest	1000	1000	1000
3	Oppgradering avløp	Invest	1000	1000	1000
4	Vårnes renseanlegg – biologisk rensetrinn	Invest			20 000
5	Omlagging ledning fra Borgeskogen ved Sundland	Invest	200		
6	Nytt overvåkningsutstyr til 2 pumpestasjoner på Vear	Invest	100		
7	Ny overvåknings-PC med programvare til Vårnes renseanlegg	Drift	50		
8	Øke pumpekapasiteten Borgeskogen	Drift	70		
9	Ny pumpestasjon Bruaåsen med røranlegg	Invest		400	

Veier

Utbygging og opprusting av veier						
Tiltak		2009	2010	2011	2012	
1	Veifornyelse	Invest	500	500	500	500
		Invest		200	200	200
2	Asfaltering Valberg-Gryte boligfelt	Mål	650 meter			
		Invest	800			
3	Asfaltering Elverhøy-Fuske	Mål		450 meter		
		Invest		600		
4	Ny gravemaskin	Invest	1500 *)			

*) 50% avgiftfinansieres

Økonomiplan og budsjett – Eiendom og kommunalteknikk

1.61/1.65 Eiendom			Økonomiplan 2009-2012			
(i 1000 kr)	Regnskap 2007	Budsjett 2008 *)	Budsjett 2009	2010	2011	2012
Utgifter	61 293	66 609	69 908	69 623	69 623	69 623
Inntekter	46 292	47 861	52 197	52 809	52 201	54 232
Netto utgift	15 001	18 748	17 711	16 814	17 422	15 391

*) Budsjett 1. tertial

Endringer i basisbudsjett

Tjen.nr	1.61/1.65 Eiendom	2009	2010	2011	2012
	Helårsvirkning av lønnsoppgjør 2008	587	587	587	587
	Sykepengeinntekter utgår	290	290	290	290
	Seniortillegg	20	20	20	20
3390	Besparelser lønn brannvesenet	-72	-72	-72	-72
1902	Økt stilling renhold som følge av NAV, jfr. husleieinntekter	54	54	54	54
1300	Husleieinntekter rådhuset (NAV)	-267	-267	-267	-267
	Økte strømkostnader	1 335	1 335	1 335	1 335
	Reduserte kostnader fyringsolje	-29	-29	-29	-29
	For høyt budsjettert forsikring	-100	-100	-100	-100
2650/2651	Økte husleieutgifter	160	160	160	160
2650/2651	Økte husleieinntekter	-550	-550	-550	-550
3200	Økte inntekter utleie av lokaler Torp	-192	-192	-192	-192
1902	Bortfall inntekter fra Frydenberg barnehage for renhold	91	91	91	91
	Sum drift	1 327	1 327	1 327	1 327
3450	Vann:				
	Lønnsøkninger	39	39	39	39
	Sykepengeinntekter utgår	38	38	38	38
	Økning i forsikring bygninger	6	6	6	6
	Økte kostnader VIV	1 350	1 350	1 350	1 350

	Strøm	51	51	51	51
	Årsavgifter	-1 418	-1 722	-716	-758
	Tilknytningsavgifter	533	533	533	533
	Bruk av fond	-166	-163	-143	-137
3500/3530	Avløp:				
	Lønnsøkninger	110	110	110	110
	Sykepengeinntekter utgår	38	38	38	38
	Strøm	185	185	185	185
	Økte kostnader TAU	11	11	11	11
	Kontroll av slamreaktorene tas ut av rammen	-30	-30	-30	-30
	2 slampumper tas ut av rammen	-20	-20	-20	-20
	Slitedeler i slamreaktoren tas ut av rammen	-170	-170	-170	-170
	Ny overvåkings-PV med programvare til Vårnes	50	0	0	0
	Øke pumpekapasiteten Borgeskogen pumpestasjon	70	0	0	0
	Frakte slam til Holmestrand som alternativ til investering på Vårnes renseanlegg	280	280	280	280
	Årsavgifter	-1 546	-1 736	-1 944	-3 835
	Bruk av fond	582	582	582	582
3550/3570	Renovasjon:				
	Økte kostnader Vesar	1 555	1 555	1 555	1 555
	Innsamling av juletrær	30	30	30	30
	Årsavgifter	-1 249	-1 247	-1 244	-1 457
	Bruk av fond	-368	-349	-330	-95
3380	Feiing:				
	Årsavgifter	40	39	37	51
3540	Septiktank-tømming				
	Økte kostnader TAU	31	31	31	31
	Årsavgifter	-73	-74	-74	-74
	Bruk av fond	26	26	26	26
	Sum selvkostområdet	-15	-607	231	-1660
	Sum endringer i basisbudsjett	1 312	720	1 558	-333

Tiltak for å øke den økonomiske handlefriheten

Tjen.nr	1.61/1.65 Eiendom	2009	2010	2011	2012
1900	Redusert vedlikehold bygg	-43	-87	-87	-87
3330	Redusert vedlikehold kommunale veier	-43	-87	-87	-87
1900	Helårseffekt av 6 mill. kutt i 2008	-131	-131	-131	-131
	Seniortillegg utgår	-88	-88	-88	-88
2650/2651	Gjengs leie på husleier	-70	-210	-440	-580
3800	Tilskudd til idrettslagene utgår	-300	-300	-300	-300
2830	Reduserte kostnader låneadministrasjon startlån	-14	-21	-21	-21
1900	Redusert brukerservice vedlikeholdsavdelingen	-100	-100	-100	-100
	1 renholdsstilling (gjelder samlet for alle virksomheter)	-280	-350	-350	-350
1900/3350	1 vaktmesterstilling/sommerhjelp grøntavdeling	-400	-400	-400	-400
	Reduserte strømkostnader	-335	-335	-335	-335
1210	Redusere 1 stilling (avd.leder) Eiendom	-545	-545	-545	-545
	Sum reduserte utgifter/ økte inntekter	-2 349	-2 654	-2 884	-3 024

Investeringer

Tjen.nr.	1.61/1.65 Eiendom og kommunalteknikk	2009	2010	2011	2012
1900	Energiøkonomisering	250			
2650	Brannsikring alle omsorgsboliger	100			
3340	g/s vei Storevahr – Sandsje		1 900		
3340	g/s vei Dalen – Gravdal		7 000	7 000	
3340	Skilting trafiksikkerhet		100	100	100
1800	Flytting kabler sentrum øst	1 000			
3330	Forskuttering ny fylkesvei Dalen-Gryte			9 000	-9 000
1800	Trekkerør for datakommunikasjon			500	
3330	Veifornyelse	500	500	500	500
	Sum nye investeringer	1 850	9 500	17 100	- 8400
	Vann, avløp og renovasjon				
3530	Avløpssanering Prestegårdsskogen		100		
3530	Omlegging ledning fra Borgeskogen ved Sundland	200			
3530	Nytt overvåkingsutstyr til 2 pumpestasjoner på Vear	100			
3530	Ny pumpestasjon Bruaåsen med røranlegg		400		
3450	Ref. fra Andebu for vannanlegg				- 12 500
3530	Avløp Dalen-Fossnes		1 000	4 000	3 000
3450	Oppgradering vann	1 000	1 000	1 000	1 000
3530	Oppgradering avløp	1 000	1 000	1 000	1 000
3500	Vårnes renseanlegg-biologisk rensetrinn				20 000
3550	Glass-/metallbeholdere	285			
	Sum investeringer VAR-området	2 585	3 500	6 000	12 500

Budsjettkommentarer – Eiendom og kommunalteknikk

Generelt.

Budsjettet innebærer en reduksjon i netto driftsutgifter på kr. 1 037'. Endringer i basis utgjør kr. 1 312' og driftsreduerende tiltak - kr. 2 349'. Det er tatt hensyn til lønnsendringer, økte kostnader til strøm og avgifter/fondsbruk for de kommunaltekniske tjenestene.

Driftsreduksjoner er kommentert under hver enkelt tjeneste.

Tjeneste 1210 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen

Administrasjon tilknyttet eiendomsforvaltningen og forsikring av bygg. Stillingen som avdelingsleder på Eiendomsavdelingen holdes vakant med innsparing kr. 545'.

Tjeneste 1300 Administrasjonslokaler

Tjenesten gjelder utleie av lokaler i rådhuset. Det leies ut til NAV og kirkekontoret. Det er budsjettet med netto økning i husleieinntekter kr. 213' på bakgrunn av at NAV flyttet inn

høsten 2008. Husleie til Stokke kommunale pensjonskasse for rådhuset budsjetteres under virksomheten med en kostnad på kr. 4 800'.

Tjeneste 1900 Vedlikehold bygg og anlegg

Virksomheten forestår alt vedlikehold av kommunale bygninger, totalt ca. 60 000 m² bruksareal. Driftsreduksjoner (kjøpte tjenester og redusert brukerservice) er innarbeidet med kr. 423'. Det er lagt inn helårseffekt kr. 131' av stillingsreduksjon vaktmester som ble iverksatt i 2008.

Tjeneste 1902 Rådhuset/Brannstasjon

Budsjettet omfatter lønn til renholdere og øvrige driftsutgifter. Som en del av driftsreduksjonene skal det samlet sett for kommunen reduseres en renholderstilling kr. 280'.

Tjeneste 2650/2651 Kommunalt disponerte boliger

I Kommunen er det 230 trygdeleiligheter/omsorgsleiligheter/utleieboliger for vanskeligstilte. 66 leiligheter disponeres gjennom Stokke Trygdeboligers BRL (selveierleiligheter). De resterende 164 eies av kommunen. Leilighetene tildeles etter søknad. Kommunen leier også inn 22 leiligheter for fremleie. Målgruppen for disse leilighetene er primært flyktninger. Virksomheten må selv dekke perioder med ledighet i utleie. Gjengs leie innføres og effekten av dette blir gradvis større i 4-års perioden, med kr. 70' i 2009 økende til kr. 580' i 2012.

Tjeneste 2830 Bistand til etablering av bolig

Virksomheten administrerer husbankordningene. Midlene fra Husbanken tildeles i januar i budsjettåret. Følgene husbankordninger administreres:

Bostøtte – til personer med lav inntekt og høye boutgifter

Startlån – supplementslån i tillegg til ordinære lån

Boligtilskudd til etablering – i tillegg til startlån for særlig vanskeligstilte

Boligtilskudd til utbedring – tilpasning av boliger for eldre og funksjonshemmede

Tjeneste 3200 Kommunal næringsvirksomhet

Tjenesten omfatter drift og utleie av bygninger. Her inngår bl.a. Vear helsesenter og kommunens eiendommer og bygninger på Torp. Utleie av lokaler på Torp gir merinntekter kr. 192'.

Tjeneste 3300 Samferdsel/transporttiltak

Tjenesten omfatter drift av Melsomvik havn.

Tjeneste 3350 Parker, plasser, torg m.m.

Tjenesten omfatter drift av parker og lekeplasser. Budsjettet for sommerhjelp kr. 120' utgår som et driftsreducerende tiltak.

Tjeneste 3600 Naturforvaltning

Tjenesten omfatter drift av badestrender og friarealer.

Tjeneste 3800 Idrett og friluftsliv

Tjenesten omfatter arbeidsavtaler med idrettslagene. Avtalene opphører som del av driftsreduksjonene og gir besparelse kr. 300'.

Tjeneste 3810 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg

Tjenesten omfatter vedlikehold og strømutfgifter til idrettshallene. Vedlikehold av Vear idrettsplass.

Tjeneste 3860 Kommunale kulturbygg

Tjenesten omfatter vedlikehold og strøm til fritidsklubbene og biblioteket.

Strømkjøp SKIV (samarbeidende kommuner i Vestfold)

Stokke er vertskommune for innkjøp av strøm for Tønsberg - Horten- Nøtterøy- Tjøme- Sande- Svelvik - Andebu- Re- Hof og Stokke samt TAU og VIV (Fossnes AS og kirkelig fellestråd er også inkludert). Gruppen kjøpte strøm for 90 mill. kroner i 2007. Merkostnader strøm er beregnet til kr. 1 335' ekskl. de avgiftsfinansierte områdene. Som et driftsreducerende tiltak vil man foreta Enøk-investeringer og forventer at kostnadene reduseres med kr. 335'.

Tjeneste 3380 og 3390 Brannberedskap og brannforebygging

Stokke kommune har en samarbeidsavtale med Sandefjord brannvesen, og kommunene har felles brannsjef. Stokke brannvesen har 20 deltidsansatte, inkl. utrykningsledere. I tillegg er det ett overbeful. Feiertjenesten kjøpes fra et privat firma.

Tjeneste 3330 Kommunale veier

Tjenesten omfatter 87,5 kommunal vei, inkludert gang – og sykkelvei. I tillegg kommer parkeringsplasser mv. Tjenesten omfatter planlegging, anlegg, utbedringer, drift og vedlikehold. Driftsreduksjoner kr. 43' er lagt inn som en videreføring av økonomiplan 2008-2011.

Tjeneste 3340 Miljø og trafikksikkerhetstiltak

Tjenesten omfatter planlegging, anlegg og vedlikehold av belyningsanlegg med styringsautomatikk, samt strøm og vedlikehold av ca 2 500 vei-/gatelys.

Tjeneste 3450 Distribusjon av vann

Kommunens vannforsyning dekker 90 % av Stokkes befolkning, bedrifter, skoler og institusjoner. 75% av budsjettet er innkjøp av vann fra VIV som får en beregnet merkostnad for 2009 på kr 1 350'.

Tjeneste 3500 og 3530 Avløpsrensing og avløpsnett/innsamling av avløpsvann

Forurenset kloakkavløpsvann fra ca. 80 % av kommunens innbyggere, bedrifter, skoler og institusjoner renses ved Stokkes kloakkrenseanlegg på Løke, Fossnes og Vårnes.

Økt pumpekapasitet Borgeskogen pumpestasjon er budsjettert med kr. 70'. Det vil bli innført nyordning for frakt av slam til Holmestrand som alternativ til investering på Vårnes renseanlegg. Merkostnaden blir kr 280' pr. år. Dette sparer kommunen for investeringer i størrelse 8-10 millioner kroner.

Tjeneste 3550 og 3570 Innsamling og gjenvinning/sluttbehandling av avfall

Vestfold Avfall og Ressurs AS – VESAR er Vestfold kommunenes interkommunale avfallsselskap. VESAR står for avfallshåndteringen i Stokke, herunder behandlingen, innsamlingen og kundebehandlingen. Utgiftene til Vesar øker med ca. kr. 1 600'. Det vil bli innført innsamlingsordning for glass og metall samt juletrær.

Avgiftsfinansierte tjenester

Sum årsavgifter øker med 14,8%. Årsavgiftene for vann økes med 18,6 %, avløp 16,4 % og renovasjon 12,5 %. Feiing reduseres 5,8 %. Total økning for en normalbolig blir kr. 1 158,- pr. år. (Tallene er oppdatert etter kommunestyrets vedtak av 15.12.08).

Investeringsbudsjettet

Virksomheten har ansvar for alle bygningsinvesteringer i kommunen samt investeringer innen vei, vann og avløp

14. Økonomiplan og budsjett - samlet

Hovedoversikt 2009-2012

	Budsjett	Økonomiplan			
	2008	2009	2010	2011	2012
Utgifter:					
1.1 Toppledelse og stab	38 592	39 257	37 959	38 559	38 359
1.2 Skoler	110 840	113 323	112 934	112 734	112 734
1.32 Familie og oppvekst	58 606	47 892	47 572	47 572	47 572
1.33 NAV		10 739	10 739	10 739	10 739
1.34 Pleie, omsorg og rehab	65 930	71 160	71 160	71 160	71 160
1.36 Tiltak funksjonshemmede	65 975	69 872	69 783	69 783	69 783
1.38 Engveien	5 185	5 187	5 187	5 187	5 187
1.4 Barnehager	60 408	62 535	62 347	62 347	62 347
1.5 Kultur	11 933	11 245	10 552	10 552	10 552
1.63 Arealplan og byggesak	5 275	5 391	5 391	5 391	5 391
1.61/1.65 Eiendom og komm.teknikk	66 609	69 908	69 623	69 623	69 623
Renteutgifter	21 073	16 905	16 905	16 705	12 073
Avdrag på lån	13 489	12 183	12 089	12 974	13 489
Reserverte midler (netto)	8 233	11 975	-1 110	-1 110	-1 110
Uspesifisert kutt		-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Premieaavik	1 300	5 300	4 300	5 300	7 300
Sum utgifter	533 448	551 872	533 431	535 516	533 199
Inntekter:					
1.1 Toppledelse og stab	-2 013	-2 013	-2 013	-2 013	-2 013
1.2 Skoler	-12 867	-11 395	-11 480	-11 480	-11 480
1.32 Familie og oppvekst	-26 581	-17 257	-17 257	-17 257	-17 257
1.33 NAV		-1 770	-1 770	-1 770	-1 770
1.34 Pleie, omsorg og rehab	-9 914	-8 431	-8 431	-8 431	-8 431
1.36 Tiltak funksjonshemmede	-9 526	-8 460	-8 460	-8 460	-8 460
1.38 Engveien	-2 204	-2 164	-2 164	-2 164	-2 164
1.4 Barnehager	-57 218	-61 159	-61 274	-61 274	-61 274
1.5 Kultur	-1 207	-1 408	-1 711	-1 711	-1 711
1.63 Arealplan og byggesak	-3 841	-3 946	-3 969	-3 991	-4 015
1.61/1.65 Eiendom og komm.teknikk	-47 861	-52 197	-52 809	-52 201	-54 232
Skatt	-195 358	-213 705	-213 705	-213 705	-213 705
Rammetilskudd inkl skjønn	-104 999	-111 818	-110 804	-111 644	-110 563
Andre statstilskudd	-13 848	-22 108	-21 852	-21 685	-21 518
Avkastning langsiktige plasseringer	-18 433	-9 200	-9 600	-9 600	-9 600
Kortsiktige renteinntekter	-800	-800	-800	-800	-800
Mva kompensasjon	-16 275	-12 041	-9 332	-11 330	-8 206
Utbytte fra selskaper	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum inntekter	-523 945	-540 872	-538 431	-540 516	-538 199
Netto mer/ mindreforbruk	9 503	11 000	-5 000	-5 000	-5 000
Dekning av underskudd		5 000	5 000	5 000	5 000
Bruk av fondsmidler (netto)	-9 503	-16 000			
Regnskapsmessig over/ underskudd	0	0	0	0	0

Investeringer 2009-2012

Investeringer innenfor rammen		2009	2010	2011	2012	Mva-kompensasjon		
Tjen.nr.						Full	50%	Uten
1.1. Toppledelse og stab								
1200	12K tjenestenett	492						X
1200	Egenkapitalinnskudd KLP	180	180	180	180			X
1200	IT-investeringer	250	250	250	250	X		
	Sum økte utgifter	922	430	430	430			
1.2 Skolene								
2020	Elev PC'er	1 000	1 000			X		
	Sum økte utgifter	1 000	1 000	0	0			
1.63 Arealplan og byggesak								
3010	Reguleringsplaner g/s- veier	100	100	100	100		X	
	Sum økte utgifter	100	100	100	100			
1.61/1.65 Eiendom og kommunaltekn.								
1900	Energiøkonomisering	250				X		
2650	Brannsikring alle omsorgsboliger	100				X		
3340	g/s vei Storevahr - Sandsje		1 900				X	
3340	g/s vei Dalen - Gravidal		7 000	7 000			X	
3340	Skilting trafikksikkerhet		100	100	100	X		
1800	Flytting kabler sentrum øst	1 000						X
3330	Forskuttering ny fylkesvei Dalen-Gryte			9 000				X
1800	Trekkerør og fiber for datakommunikasjon			500		X		
3330	Veifornyelse	500	500	500	500		X	
	Sum økte utgifter	1 850	9 500	17 100	600			
	Sum investeringer ord. sektor	3 872	11 030	17 630	1 130			
Vann og avløp								
3530	Avløpssanering Prestegårdsskogen		100					X
3530	Omlegging ledning fra Borgeskogen ved Sundland	200						X
3530	Nytt overvåkingsutstyr til 2 pumpestasjoner på Vear	100						X
3530	Ny pumpestasjon Bruaåsen med røranlegg		400					X
3530	Avløp Dalen-Fossnes		1 000	4 000	3 000			X
3450	Ref. fra Andebu for vannanlegg				-12 500			X
3450	Oppgradering vann	1 000	1 000	1 000	1 000			X
3530	Oppgradering avløp	1 000	1 000	1 000	1 000			X
3500	Vårnes renseanlegg-biologisk rensetrinn				20 000			X
3550	Glass-/metallbeholdere	285						X
	Sum investeringer VAR-området	2 585	3 500	6 000	12 500			
	TOTALSUM INVESTERINGER	6 457	14 530	23 630	13 630			
Refusjon:								
3330	Ny fylkesvei Dalen-Gryte				-9000			
	Sum tilskudd/refusjon:	0	0	0	-9000			
	Bruk av fond	-180	-180	-180	-180			
	Mva-refusjon i investeringsregnskapet	0	-296	-450	-96			
	Investeringer som lånefinansieres	-6 277	-14 055	-23 000	-4 354			
	SUM FINANSIERING	-6 457	-14 530	-23 630	-13 630			

Kommentarer til investeringer 2009-2012

12K tjenestenett:

Skal lette samarbeidet om IT-løsninger i 12K. Vil knytte kommunene mer sammen.

IT-investeringer:

Oppgradering av eksisterende fagsystemer i virksomhetene jf revisjon av IKT-plan i 2009.

Egenkapitalinnskudd KLP

Årlig innbetaling av innskudd. Innskuddet kan ikke lånefinansieres.

Elev-PC'er:

Videreføring av skoleprosjektet som startet i 2007.

Reguleringsplaner G/S-veier:

Følgende strekninger vil bli regulert i planperioden:

Dalen-Andebu grense

Rørkollveien

Sandsje-Bogen

Ragnhildrødveien

(Lundskogen-Tønsberg grense finansieres av Statens vegvesen)

Energiøkonomisering:

Nye lysarmaturer som bruker mindre strøm/styringsautomatikk for lys eller andre investeringer som bidrar til reduksjon i strømforbruket.

Brannsikring alle omsorgsboliger:

Prosjektet avsluttes etter å ha pågått i 4 år. Alle gamle omsorgsboliger er da sikret.

G/S-vei Storevahr-Sandsje:

Grunnkjøp og opparbeidelse.

G/S-vei Dalen-Gravdal:

Detaljplaner utarbeides i 2009 og anbud innhentes i mai/juni 2010.

Skilting trafikksikkerhet:

Generell skilting 30-soner i alle boligområder.

Flytting kabler sentrum øst:

Nødvendig som en del av utbygging hovedgate sentrum øst.

Forskuttering ny fylkesvei Dalen-Gryte:

Nødvendig som en del av totalprosjektet. Bygges i 2011.

Trekkerør og fiber for datakommunikasjon:

Del av totalprosjektet Dalen-Gravdal.

Veifornyelse:

Årlig asfaltering.

Avløpssanering Prestegårdsskogen:

Skal utføres i 2010 etter at hovedplanen er ferdig.

Omlegging avløpsledning fra Borgeskogen ved Sundland:

Gjøres for å fordele overvannsbelastningen gjennom Stokke sentrum.

Ny pumpestasjon Bruaåsen med røranlegg:

Foreslås for å sanere avløp i et relativt tettbygd område.

Vann og avløp Dalen-Gravdal:

Samarbeidsprosjekt med Andebu kommune.

Vårnes renseanlegg – biologisk rensetrinn:

Varslet krav fra Fylkesmannen ennå ikke kommet. Settes derfor siste år i perioden.

Renovasjon. Glass-/metallbeholdere:

Det vil i løpet av 2009 bli innført henting av glass- og metallemballasje på husstandsnivå.

15. Priser for kommunale tjenester 2009

I henhold til sarsaker i kommunestyret 15.12.2008. – Alle priser er inkl mva

Tjeneste	Beskrivelse	Pris i 2008		Pris i 2009	
			hvorav mat		hvorav mat
SFO					
	100% plass, 5 dager per uke	2.009,-	213,-	2.099,-	223,-
	60% plass, 3 dager per uke	1.466,-	127,-	1.532,-	133,-
	40% plass, 2 dager per uke	1.064,-	85,-	1.112,-	89,-
	Ekstra dag	170,-		178,-	
	Søskenmoderasjon 20% for eldre søsken. Gjelder betaling for opphold, ikke mat				
Barnehage			hvorav mat		
	100% plass, 5 dager per uke	2.580,-	250,-	Ingen endring	
	80% plass, 4 dager per uke	2.413,-	200,-	" "	
	70% plass, 4 dager og 3 dager annenhver uke	2.155,-	175,-	" "	
	60% plass, 3 dager per uke	1.897,-	150,-	" "	
	50% plass, 3 dager/2 dager per uke. Annenhver uke, 4 t/d	1.639,-	125,-	" "	
	40% plass, 2 dager per uke.	1.381,-	100,-	" "	
	Søskenmoderasjon 30% for 1.søsken og 50% for de neste. Dersom barna har ulikt oppholdstid, betales det fullt for den dyreste plassen. Gjelder betaling for opphold, ikke mat				
Kulturskole		Pris pr. skoleår		Pris pr. skoleår	
	Elever 4 – 5 år, kulturell barnehagesekk	gratis		gratis	
	Elever over 6 år;				
	individuell/gruppeundervisning	2.100,-		2.200,-	
	instrumentleie	400,-		420,-	
	enkeltprosjekter	600 – 1.000,-		630 – 1.050,-	
	Søskenmoderasjon 25% fra elevplass nr.2				
Halleie		Kun helgleie pris pr. time*		Gjennomsnittspris pr. time**	
		85,- for innbyggs		443,-	
		185,- for utenbyggs			
Hjemmehjelp	Inntekt grunnbeløp (G)/kr. pr. år	Inntil 6t/m		Inntil 6t/m	
	1-2G/ inntil 140.511,-	0,-		150,- pr. mnd.	
	2-3G/ 140.512 – 210.767,-	100,- pr. time		110,- pr. time	
	3-4G/ 210.768 – 281.023,-	135,- pr. time		148,- pr. time	
	4-5G/ 281.024 – 351.279,-	175,- pr. time		192,- pr. time	
	5G eller mer/ 351.281,- eller mer	210,- pr. time		224,- pr. time	

Tjeneste	Beskrivelse	Pris i 2008	Pris i 2009
Trygghetsalarm	Inntekt grunnbeløp (G)	Pris pr. måned	Pris pr. måned
	Under 2 G	60,-	Ingen endring
	2-3G	175,-	” ”
	3-4G	275,-	” ”
	4-5G	325,-	” ”
	Over 5G	375,-	” ”
Kommunaltekniske avgifter for en normal bolig inkl.mva		Pris pr. år	Pris pr. år
	Vann	2.121,-	2.516,-
	Avløp	2.675,-	3.114,-
	Renovasjon, årsavgift pr. stativ/husstand	2.726,-	3.067,-
	Feiing tilsyn	70,-	66,-
	Feiing per pipeløp	228,-	215,-
	Sum	7.820,-	8.978,-
	Tømming av septiktank	865,-	1.003,-
Oppmålingssaker	Kart- og delingsforretning av areal til utbyggingsformål		
	0 – 2000 kvm	21.948,-	Ingen endring
	2001 – 5000 kvm	35.470,-	” ”
	5001 – 20000 kvm	49.246,-	” ”
	Over 20000 kvm etter medgått til, dog ikke mindre enn satsen for 5001 – 20.000 kvm		” ”

*for oversikt over detaljerte satser henvises til Virksomhet kultur

** Nye satser og prinsipper for beregning av disse legges fram for politisk behandling vår 2009 og gjøres gjeldende fra høsten 2009.

Øvrige priser økes med 4,5 %

16. Økonomiske oversikter (§12)

Forskrift om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) definerer hvilke obligatoriske økonomiske oversikter som skal utarbeides. Alle tall er i hele 1000 kroner. Utgifter vises med positive beløp og inntekter med negative beløp. Budsjett 2008 er pr 1.tertial 2008.

	Budsjett 2009	Budsjett 2008	Regnskap 2007
1 Skatt på inntekt og formue	-213 705	-195 358	-184 813
2 Ordinært rammetilskudd	-111 818	-104 999	-99 795
3 Skatt på eiendom			
4 Andre direkte og indirekte skatter			
5 Andre generelle statstilskudd	-22 108	-13 848	-38 678
6 Sum frie disponible inntekter	-347 631	-314 205	-323 286
7 Renteinntekter og utbytte	-11 000	-20 233	-18 004
Renteutgifter, provisjoner og andre			
8 finansutgifter	16 905	21 073	15 602
9 Avdrag på lån	12 183	13 489	11 053
Interne finanstransaksjoner			
Overføring fra særbedrifter			
10 Netto finansinntekter/ - utgifter	18 088	14 329	8 651
Til dekning av tidligere års			
11 regnskapsmessig merforbruk	5 000		1 284
12 Til ubundne avsetninger			1 965
13 Til bundne avsetninger			5 597
Bruk av tidligere års regnskapsmessig			
14 mindreforbruk			
15 Bruk av ubundne avsetninger	-16 000	-9 504	-12 751
16 Bruk av bundne avsetninger			-5 818
17 Netto avsetninger	-11 000	-9 504	-9 723
18 Overført til investeringsbudsjettet			1 161
19 Til fordeling drift	-340 543	-309 380	-323 197
20 Sum fordelt til drift			
21 Merforbruk/ mindreforbruk	-340 543	-309 380	-323 197

Skjema 1 B - Driftsbudsjett

Virksomhet		Netto
1.1	Toppledelse og stab	37 344
1.2	Skoler	101 928
1.32	Familie og oppvekst	30 635
1.33	NAV	8 969
1.34	Pleie, omsorg og rehabilitering	62 729
1.36	Tiltak for funksjonshemmede	61 412
1.38	Engveien senter	3 023
1.4	Barnehager	1 376
1.5	Kultur	9 837
1.63	Arealplan og byggesak	1 445
1.65	Eiendom og kommunalteknikk	17 711
	Mva kompensasjon	-12 041
	Premieavvik	5 300
	Reserverte midler	11 875
	Uspesifisert kutt	-1 000
Sum		340 543

	Budsjett 2009	Budsjett 2008	Regnskap 2007
1	6 457	21 575	50 728
2			1 963
3			740
4			8 356
5	6 457	21 575	61 787
6			
7	-6 277	-21 575	-33 719
8			-6
9			
10			-3 811
11			-19 160
12	-6 277	-21 575	-56 696
13			-1 161
14	-180		-3 930
15	-6 457	-21 575	-61 787
16	0	0	0

Skjema 2 B - Investeringsbudsjett

Investeringsprosjekter 2009	Kostnad	Finansiering					Sum
		Lån	Fond	Tilskudd	Salg	Drift	
Reguleringsplaner g/s- veier	100	-100					-100
Energioptimalisering	250	-250					-250
Brannsikring alle oms boliger	100	-100					-100
12K Tjenestenett	492	-492					-492
IT investeringer (it plan)	250	-250					-250
Kabelføringsanlegg sentrum øst	1 000	-1 000					-1 000
Oml legdning Borgeskogen v Sundland	200	-200					-200
Overvåk.utstyr pumpestasjoner - Vear	100	-100					-100
Veifornyelse	500	-500					-500
Elev PC'er	1 000	-1 000					-1 000
Egenkapitalinskudd KLP	180		-180				-180
Oppgradering avløp	1 000	-1 000					-1 000
Oppgradering vann	1 000	-1 000					-1 000
Glass - og metall beholdere	285	-285					-285
							0
Sum investeringer med finansiering	6 457	-6 277	-180	0	0	0	-6 457

Skjema 2 B - Investeringsbudsjett

Investeringsprosjekter 2009	Kostnad	Finansiering					Sum
		Lån	Fond	Tilskudd	Salg	Drift	
Reguleringsplaner g/s- veier	100	-100					-100
Energjøkonomisering	250	-250					-250
Brannsikring alle oms boliger	100	-100					-100
Boligsosialhandlingsplan	8 000	-8 000					-8 000
12K Tjenestenett	492	-492					-492
IT investeringer (it plan)	250	-250					-250
Turkart for Stokke	100	-50		-50			-100
Diverse nærområdekart	350	-175		-175			-350
Opparbeiding av Sandbånn	75	-75					-75
g/s vei Storevahr - Sandsje	1 900	-1 900					-1 900
Skilting - trafiksikkerhetstiltak	100	-100					-100
Kabelføringsanlegg sentrum øst	1 000	-1 000					-1 000
Oml legdning Borgeskogen v Sundland	200	-200					
Overvåk.utstyr pumpestasjoner - Vear	100	-100					-100
Veifomyelse	500	-500					-500
Ny pumpest. Bruaåsen	400	-400					-400
Vann Dalen - Gravdal	1 000	-1 000					-1 000
Avløp Dalen - Fossnes	1 000	-1 000					-1 000
Elev PC'er	1 000	-1 000					-1 000
Egenkapitalinskudd KLP	180		-180				-180
Oppgradering avløp	1 000	-1 000					-1 000
Oppgradering vann	1 000	-1 000					-1 000
Glass - og metall beholdere	285	-285					-285
							0
Sum investeringer med finansiering	19 382	-18 977	-180	-225	0	0	-19 182